

La indústria militar privada pretén convertir Talarn en el seu feu

L'acadèmia de suboficials del Pallars Jussà podria acollir un projecte d'agrupació d'empreses de seguretat i defensa

PÀGINES 2-4

Directa

setmanari de comunicació

Núm 349 12 de febrer de 2014 1,70 €

6-7

La **Mediterrània en perill**: els costos mediambientals de la recerca de jaciments d'hidrocarburs

8

L'acció de Fellines i la consulta de Santa Coloma de Farners revifien el debat sobre la utilitat de **la MAT**

Miralls

Miguel Àngel Mayo: "Els grans patrimonis i les grans corporacions cometen més del **72% del frau**"

14-15

Desenes de milers de sud-sudaneses busquen refugi a la regió més empobrida d'**Uganda**

+ SUPLEMENT:

ESTIRANT DEL FIL

L'acadèmia militar de Talarn, al Pallars Jussà, s'ha salvat del desmantellament i continua oferint formacions. A la polèmica pel manteniment d'aquest centre, que es manté viva des de fa anys, s'hi afegeix una altra problemàtica: la creació d'un clúster (cúmul) d'empreses del sector militar privat, que es vol instal·lar al mateix espai. La penetració del sector privat en la gestió de la seguretat pública sembla imminent.

SEGURETAT // L'EMPRESA ECOSED VOL UTILITZAR L'ACADÈMIA DE SUBOFICIALS DEL PALLARS JUSSÀ PER POTENCIAR LA INDÚSTRIA MILITAR PRIVADA I LA INVESTIGACIÓ EN EL SECTOR

Talarn i la conquesta del negoci de la guerra

Víctor Yustres

@victoryus3

L'Acadèmia General Bàsica de Suboficials de Talarn, al Pallars Jussà, va començar el curs acadèmic del setembre de 2013 amb 526 militars. El centre de formació de l'exèrcit espanyol de terra va obrir les seves portes un any més (des de la seva creació el 1974), tot i que, en un principi, tot apuntava que no seria així. L'any 2012, el ministre de Defensa espanyol, Pedro Morenés, va anunciar que, arran de les retallades del pressupost del ministeri, l'acadèmia militar de Talarn seria desmantellada i no continuaria oberta a partir del curs 2013-14. Finalment, Morenés va acabar reconsiderant la decisió i, el juliol de 2013, durant l'entrega de les condecoracions als

darrers oficials formats a Talarn, va confirmar que el centre continuaria operatiu i va anunciar, també, el seu rendiment "al cent per cent" durant la resta de l'any.

L'empresa afirma que té el suport del Ministeri de Defensa espanyol i del govern de la Generalitat de Catalunya

Actualment, els cursos de formació i ensinistrament de futures suboficials a l'acadèmia militar només duren tres mesos, entre el setembre i el desembre. L'objectiu del Ministeri de Defensa, en col·laboració amb la Generalitat i els municipis de Tremp i Talarn, és donar utilitat a l'espai durant la resta de l'any. El projecte

que més ressona per omplir aquest buit és el que ha llançat l'empresa ECOSED, que es basa en un clúster (agrupació) d'empreses privades que treballaran en la millora de la indústria i la tecnologia del sector de la seguretat i en la promoció de la "cultura militar i de la defensa".

'LA CULTURA DE LA DEFENSA'

L'Espai Corporatiu de Seguretat i Defensa (ECOSSED) és una empresa que va néixer el 24 de maig de 2013 a Barcelona i, de seguida, va fixar la seva seu a Tremp, municipi que confina amb Talarn, on se situa l'acadèmia de suboficials. El seu objectiu principal és "regenerar la cultura de la defensa a Espanya, mitjançant una porositat entre la societat i les seves Forces Armades, juntament amb la Policia i la Guàrdia Civil". Aquesta empresa es complementa amb la creació de la

Fundación Sociedad y Defensa, amb seu a Madrid.

ECOSSED va anunciar la creació del clúster per potenciar la indústria militar privada i el desenvolupament i la investigació en el sector. Seria la primera agrupació d'empreses lligades directament o indirectament a la indústria militar a l'Estat espanyol i Portugal. L'empresa planteja aprofitar les instal·lacions de l'acadèmia de l'exèrcit a Talarn, inoperatives entre els mesos de gener i setembre i infrautilitzades durant tot l'any, per dur a terme el seu projecte. Es tracta de 700 hectàrees de superfície amb una seixantena d'edificis, que inclouen aules, residències, menjadors, instal·lacions esportives i un museu. La capacitat d'aquest espai és de prop de 2.000 persones.

UN PROJECTE MULTIDISCIPLINARI

El projecte d'ECOSSED es materialitza en un programa que té catorze àrees d'actuació. Com a objectiu principal, plantegen la creació del clúster d'organitzacions lligades a la indústria i la tecnologia del sector militar, des d'empreses a fundacions o universitats. També proposen el desenvolupament d'un parc científic i tecnològic, on aquestes organitzacions puguin interactuar i compartir coneixements per convertir aquest espai en un centre d'incubació de nous projectes mili-

Ecosed pretén oferir formacions, congressos i cursos a través d'un campus de seguretat i defensa

tars. Alhora, pretenen oferir formacions, congressos i cursos a través d'un campus de seguretat i defensa que potencii el paper de les forces armades a través de cursos monogràfics i màsters especialitzats i també que sigui un lloc de formació i d'entrenament professional per a forces policials i militars. Per la branca formativa del projecte, ECOSED ha anunciat contactes i convenis amb universitats de prestigi. El projecte també inclourà convenis amb federacions esportives i una oferta d'un "espai familiar" per a la mainada.

Suboficials de l'Acadèmia de Talarn durant la seva cerimònia de graduació / JORDI BORRÀS

700

Les instal·lacions de l'acadèmia militar de Talarn ocupen 700 hectàrees

14

ECOSSED marca catorze àrees d'actuació per fomentar la cultura militar

1974

L'acadèmia de suboficials de Talarn es va construir l'any 1974

Una de les branques del macroprojecte, segons el full de ruta que està publicat en línia amb els seus objectius i del qual no s'ha fet ressò cap gran mitjà de comunicació, és l'implementació d'un outlet de venda d'excedents militars de la OTAN i d'exèrcits nacionals i transnacionals. Segons diuen a la seva pàgina web, no incorporaran material armamentístic, però sí roba, equips, vehicles (com ara orugues, camions i tot-terrenys) i uns ambigus "complements".

PRIVATITZACIÓ DE LA DEFENSA

Aquest clúster d'empreses de seguretat privada ha estat qüestionat per associacions antimilitaristes com el Centre Delàs d'Estudis per la Pau, membre de l'associació catalana Justícia i Pau. "Amb aquestes instal·lacions, es trasllada un missatge de normalització del sector militar", afirma Jordi Calvo, investigador del centre, "i el més perillós és que s'obre el camí a la utilització d'espais públics del sector de la defensa perquè la indústria militar privada faci negoci". Calvo assenyala que, amb aquest projecte, la ciutadania estaria "subvencionant de manera molt directa investigacions armamentístiques i el desenvolupament d'activitats militars" i que "s'introduirà la concepció neoliberal que la gestió privada de la seguretat pública és una molt bona opció".

El projecte contempla la creació d'un 'outlet' de venda d'excedents militars de l'OTAN i de diversos exèrcits

Malgrat l'oposició de les expertes, hi ha una clara complicitat de les institucions amb el projecte d'ECOSSED. L'empresa afirma que té el suport de les autoritats del Ministeri de Defensa espanyol i del govern de la Generalitat de Catalunya. Els alcaldes de Tremp, Víctor Orrit (PSC), i de Talarn, Lluís Oliva (ERC), ambdós membres de l'Associació de Municipis per la Independència, també han donat suport públicament a la presència de l'exèrcit espanyol a la zona per "raons econòmiques" i han estat informats, de manera extraoficial, del projecte d'ECOSSED a través d'una presentació feta per la mateixa empresa. Segons fonts oficials de l'Ajuntament de Talarn, l'empresa encara no ha presentat una sol·licitud oficial per desenvolupar el seu projecte a l'acadèmia militar, però l'Ajuntament de Tremp sí que ha proposat la creació d'una comissió per estudiar complements d'ús d'aquest espai. A la comissió, hi estarien representats el Ministeri de Foment, la Generalitat i els ajuntaments de Talarn i de Tremp. ◀

David Odalric recull la 'cruz al mérito' atorgada per la Guàrdia Civil el novembre de 2013 / FACEBOOK

Honor, esforç i disciplina: la fundació d'Ecosed i la defensa dels valors castrens

El director general de la Fundación Sociedad y Defensa, David Odalric, es va presentar dues vegades a les llistes del partit Comunitat Tradicionalista Carlista

El projecte de clúster d'empreses del sector de la seguretat i la defensa plantejada per ECOSSED, amb totes les seves branques i activitats, es complementa amb un programa de comunicació i propaganda per marcar la importància de les forces militars i policials a la societat. Aquesta tasca recau, principalment, sobre la Fundación Sociedad y Defensa, lligada a ECOSSED.

L'organització presenta informes en defensa dels valors militars de l'honor, la dignitat, l'esforç i la disciplina; valors que formen part del *credo legionari*. El director general de la fundació és David Odalric de Caixal i Mata. Odalric va ser condecorat amb la *cruz al mérito* de la Guàrdia Civil el novembre de 2013 per la seva "tasca com a historiador i membre de la Fraternitat d'Amics de la Guàrdia Civil. Va ser la delegada del govern espanyol a Catalunya, María de los Llanos de Luna, qui li va entregar la distinció; la mateixa que va retre homenatge als combatents espanyols a l'exèrcit nazi.

A més, David Odalric també té una trajectòria política, encara que poc reeixida: es va presentar com a senador a les eleccions de 2004 per la província de Lleida i a les eleccions generals al Congrés espanyol de 2008 com a número 3 de la llista de Múrcia, totes dues vegades a les files del partit Comunitat Tradicionalista Carlista (CTC). En la primera ocasió, va obtenir un 0,44% dels vots i, en la segona, 218 paperetes, és a dir, menys del 0,1%. Aquest partit es declara profundament catòlic (par-teixen del principi *Nada sin Dios*) i la seva posició política es reflecteix en el lema històric del carlisme: *Dios, Patria, Fueros, Rey*. Odalric també és autor de llibres sobre història del carlisme o d'altres com *Waffen-SS: els templaris de Hitler en combat*.

A FAVOR DE LA 'MILI' OBLIGATÒRIA

En una entrevista com a director de la fundació d'ECOSSED, David Odalric assegura que "els joves són el públic principal del projecte" i afegeix que "cal recuperar la cultura de la defensa a Espanya, però, primer, cal fomentar la consciència de nació". Odalric també es va declarar a

favor del servei militar obligatori i va criticar la seva supressió, ja que, segons ell, "creava un nexa d'unió entre les forces armades i la societat".

D'acord amb l'estratègia comunicativa de la Fundación Seguridad y Defensa, l'objectiu principal consisteix a fomentar l'interès de la societat per l'àmbit militar i de la seguretat. Per aconseguir-ho, plantegen el desenvolupament de plans de col·laboració amb el sistema educatiu i amb les administracions públiques per la difusió de "l'ètica cívico-militar". D'altra banda, aposten per la creació de mitjans de comunicació propis, premis literaris i jocs interactius que introdueixin visions positives de les forces armades. Plantejen, també, generar una base de dades sobre seguretat i cultura i la creació d'un observatori de defensa i seguretat.

Aquest projecte tan ambiciós respon, en definitiva, a la voluntat de teixir una complexa xarxa que serveixi per enaltir la cultura militar dins la societat, reforçar el paper de les forces armades i, de retruc, permetre la penetració del sector privat dins el sucós mercat de la seguretat pública. ◀

ESTIRANT DEL FIL

POLÍTICA // PSC, ERC I CIU HAN REBUTJAT PÚBLICAMENT EL TANCAMENT DEL CENTRE DE L'EXÈRCIT ESPANYOL

L'Acadèmia militar de Talarn: un conflicte obert

Josep M. Aguilà

@La_Directa

E n guany, fa quaranta anys que es va obrir l'Acadèmia General Bàsica de Suboficials (AGBS) de l'exèrcit de terra a Talarn, que es va inaugurar el 1974, tot i que ja hi havia un aquarterament que, des de 1957, mantenia una presència permanent de l'exèrcit al Pallars Jussà. Les poblacions de Talarn (poc més de 500 habitants) i, sobretot, Tremp van veure prosperar alguns petits negocis arran de la presència de l'escola de formació de l'exèrcit, com els bars o el lloguer de pisos. Alhora, també van créixer les baralles durant les festes majors de molts pobles del Pallars, les pintades xenòfobes i anticatalanistes i les escombraries escampades per gran part dels boscos pallaresos -on, avui dia, no és difícil trobar llaunes de *judías con chorizo-Ejército de Tierra* de quan els soldats fan maniobres. Malgrat les molèsties que podien ocasionar en moments puntuals, l'economia d'una petita part de la comarca es veia afavorida per la presència d'aquest grup de persones al campament de Talarn.

Els consistoris de Talarn i de Tremp han defensat la imatge de l'acadèmia com a principal motor econòmic de la comarca

Quan van marxar les lleves i els cursos que s'impartien a l'acadèmia es van anar reduint progressivament i dràsticament, els llocs de treball directes van disminuir i els indirectes van notar el descens en la despesa efectuada. Des d'aleshores, els consistoris de Talarn i de Tremp han defensat la imatge de l'AGBS com a principal motor econòmic de la comarca, han silenciats les veus contràries i han promogut, amb mitjans públics, l'exaltació i la defensa social de l'acadèmia i de l'exèrcit (amb la campanya Acadèmia sí, amb homenatges, manifestacions, recollida de signatures, etc.). L'Assemblea Antimilitarista del Pallars i un dels seus militants històrics, Josep Fontdevila, han estat testimonis d'aquest cas i han estat lluitant contra la presència de l'exèrcit i la despesa militar des de fa més de vint anys. Fontdevila afirma que la pressió popular no ha servit de gaire: "Només

hem aconseguit petites coses, com ara que s'aixequin les barreres (abans la milícia donava l'alto en el pas cap a altres poblacions com Gurb) o que s'esborri una pintada de grans dimensions que hi havia a la serra on deia: *A España servir, hasta morir*.

El rebuig social a l'acadèmia, si més no organitzat, sempre ha estat minoritari, possiblement per por de la pressió social o les represàlies, o també per deferença cap a alguna persona coneguda que hi treballa. Aquesta por social de criticar aquest centre o qualsevol projecte militar que se'n derivi també arriba a les integrants de l'Assemblea Nacional Cata-

lana de Tremp. El seu portaveu, Quim Delgado, se'n renta les mans: "No és un tema que ens haguem plantejat, nosaltres només promovem la independència de Catalunya. Òbviament, és un fet incompatible amb la presència de l'exèrcit espanyol, a partir d'aquí, no ens ficarem en el que s'acabi fent a l'acadèmia".

COMPLICITAT DELS PARTITS

A excepció de la CUP, l'única organització política de la comarca que ha mostrat el seu rebuig a l'acadèmia i a qualsevol projecte militar o parapolicial que se'n derivi, les forces polítiques del Pallars sempre han defensat la presència de

l'exèrcit a la zona. Sense anar més lluny, l'any passat, diversos alcaldes del PSC, ERC i CIU, lluint llaços de color caqui i acompanyats del president de la Diputació de Lleida, van fer una súplica pública a l'exèrcit de terra perquè no tanqués els cursos de brigada i sergent.

De fet, els càrrecs polítics pallaresos no han tingut mai massa problemes per jugar a dues bandes amb l'exèrcit i el procés sobiranista. "Qualsevol projecte compatible amb els usos militars del recinte és bo; aquí no parlem de l'exèrcit, parlem de llocs de treball i d'arrelament social", afirma Lluís Oliva, alcalde de Talarn i membre d'Esquerra Republicana. "Mentre l'ordenament de l'equipament sigui aquest, hem de lluitar per aquest projecte. El dia que canviï la realitat i Catalunya sigui independent, podrem veure si han de canviar els usos", afegeix.

USOS ALTERNATIU

Malgrat tot, a Tremp i al Pallars, hi ha gent que creu que no qualsevol projecte és bo pels municipis afectats, per la comarca o pel país. Fa més de vint anys que el moviment pacifista i antimilitarista demana el tancament de l'AGBS, començant per la primera marxa antimilitarista que es va fer l'estiu de 1990. Els moviments socials pallaresos han manifestat en moltes ocasions la demanda de reconvertir el centre en un espai d'utilitat social i per al desenvolupament de la comarca i han proposat alternatives, també en l'àmbit formatiu, però civil. Un exemple d'això és la proposta de creació de l'Escola Universitària del Pirineu, que va néixer l'abril de 2012 per promoure un programa de formació en col·laboració amb universitats catalanes, d'Euskal Herria, de l'Aragó o de l'Estat francès. Segons la Plataforma per la Universitat del Pirineu, això fomentaria el creixement econòmic del Pirineu amb una aposta transversal que integraria la riquesa patrimonial i el teixit social del Pallars.

No tots els usos són compatibles, comparables ni desitjables en una comarca principalment agrària, però amb una dependència excessiva de l'economia terciària i els serveis. Amb un dèficit important d'infraestructures públiques al servei de la ciutadania, el dilema està servit: mantenir unes instal·lacions tan importants per a usos privats i de caire militar o retornar-les a la ciutadania i destinar-les a la recerca, la promoció de l'economia civil i els serveis a la població. ◀

A dalt, la delegada del govern espanyol a Catalunya Maria de los Llanos de Luna i el ministre de Defensa Pedro Morenés durant una cerimònia de graduació el juliol de 2013. A sota, monòlit al recinte de l'acadèmia de suboficials de Talarn / JORDI BORRAS

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

A la recerca de jaciments d'hidrocarburs: quatre projectes demanen permís per fer sondejos sísmics al mar Mediterrani

9

La revolta contra el TIL i les retallades de Bauzá: més de 150 docents amb càrrecs als centres educatius illencs han dimitit des de principi de curs

OKUPACIÓ // L'AJUNTAMENT DE BARCELONA DECIDIRÀ SOBRE EL FUTUR DEL CENTRE SOCIAL DESPRÉS DEL REBUIG DEL RECURS DE CASSACIÓ PER PART DEL TRIBUNAL SUPREM

Sants es mobilitza per evitar el desallotjament de Can Vies

Beñat Zaldúa

@zalduariz

Des moguts al barri barceloní de Sants. Centenars de persones es van manifestar, el 8 de gener, per denunciar l'escorcoll policial del Centre Social Autogestionat Can Vies i exigir la llibertat de Fèlix, l'antifeixista que es troba en presó preventiva per una baralla que va tenir lloc al barri el 12 d'octubre. La manifestació també va inaugurar el nou cicle de mobilitzacions contra el desallotjament del centre social, que torna a estar sobre la taula.

L'escorcoll del 29 de gener no va ser l'única mala notícia que va rebre Can Vies aquell dia. A la tarda, va arribar la notificació segons la qual la justícia tanca la porta al darrer recurs de queixa presentat i deixa en mans de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) -participada majoritàriament per l'Ajuntament de Barcelona- la possibilitat de demanar l'execució del desallotjament.

Esgotada la via judicial, la batalla per Can Vies es dirimirà en el camp estrictament polític

Les activistes del CSA no van trigar a relacionar l'escorcoll -que va durar més de deu hores- amb la notificació judicial que dona per acabat el llarg procés judicial contra Can Vies. Amb ell, TMB ha perseguit l'enderrocament de l'edifici, primer amb l'excusa de la construcció de l'estació de metro Mercat Nou -que es va acabar construint sense cap problema- i, ara, sota el pretext del soterrament de les vies del tren -l'anomenat *calaix de la vergonya*- que, segons els mateixos plànols del projecte, es pot dur a terme sense necessitat de fer desaparèixer el CSA.

LA VIA JUDICIAL, ESGOTADA

Es tracta del tercer procés judicial contra Can Vies, després que, l'any 1998,

l'ajuntament arxivés la denúncia contra l'okupació a conseqüència de la pressió exercida durant més d'una setmana de lluita al carrer i després que, el 2008, el jutjat de primera instància desestimés la demanda de TMB per la via civil per un defecte de forma.

El procés actual va començar el 2010, quan TMB va interposar una nova demanda de desnonament. El jutjat de primera instància va tornar a desestimar la demanda per un defecte parcial de forma el 2011. Dos anys més tard, però, l'audiència provincial va estimar el recurs de TMB i va condemnar Can Vies al desallotjament. Aleshores, el centre social va interposar un recurs de cassació per unificació de doctrina al Tribunal Suprem i, ara, el tribunal l'ha denegat i ha tancat qualsevol sortida judicial per aturar el desallotjament.

Malgrat tot, això no vol dir que el desallotjament sigui automàtic, ja que,

primer, TMB ha de demanar l'execució de la sentència. La pilota, doncs, és a la teulada de l'Ajuntament de Barcelona -propietari majoritari de TMB- i, especialment, del Districte de Sants-Montjuïc, encapçalat pel regidor de CiU Jordi Martí. Esgotada la via judicial, la batalla per Can Vies es dirimirà en el camp estrictament polític. El precedent és clar: el 1998, la pressió popular va aconseguir que el consistori fes marxa enrere.

MOBILITZACIÓ VEÏNAL

Així doncs, la campanya de defensa de Can Vies té una finalitat clara, com explica una membre del CSA: "Exigim a l'ajuntament i el districte que no demanin l'execució de la sentència". Aquest centre social, continua, "ha estat una escola d'aprenentatge que ha permès que molts joves del barri puguin tenir un espai on desenvolupar les seves inquietuds culturals, polítiques o socials".

Aquest és el cas de Jòvens de les Terres de l'Ebre, un dels col·lectius que participa del Centre Social, que és definit com "un espai de trobada de molts jòvens ebrencs que resideixen a la ciutat, on podem dur a terme les nostres lluites i reivindicacions". També remarquen la importància de la xarxa social que teixeixen els diversos centres socials autogestionats com Can Vies que hi ha a la ciutat, "ja que són el lloc on es construeixen veritables alternatives al sistema capitalista". En aquest sentit, Can Vies acull col·lectius com el periòdic de comunicació popular *La Burxa, els Bastoners de Sants, el col·lectiu de músics, La Trama feminista i molts altres que han passat pel centre social al llarg de la seva història.

"Estem a favor que Can Vies continuï, fa disset anys que és al barri i està plenament integrat a la seva xarxa social"

L'espai okupat també gaudeix d'un suport veïnal molt ampli, que es mostra a través de la defensa que en fan les entitats del barri. Segons Jordi Facó, de la Comissió de Veïns de La Bordeta: "Estem a favor que Can Vies continuï, fa disset anys que és al barri i està plenament integrat a la seva xarxa social, cultural i reivindicativa". De fet, com explica Ferran Aguiló, membre de la Plataforma Can Batlló és del barri, "en tots els processos d'amenaça de desallotjament, la participació de les entitats ha estat decisiva i s'ha visibilitzat sempre al carrer i als jutjats". Una vegada més, el 13 de febrer, es posarà en marxa la Plataforma de suport a Can Vies, que aplega diverses persones, col·lectius i entitats. "Al barri, convivim en una organització social àmplia, transversal i intergeneracional que es veu reflectida en la defensa conjunta d'espais com aquest", explica Aguiló. 4

Manifestació en suport a Can Vies el 8 de febrer de 2014 / VICTOR SERRI

AIXÍ ESTÀ EL PATI

MEDI AMBIENT // DIVERSES ASSOCIACIONS I ORGANISMES PLANTEN CARA ALS SONDEJOS SÍSMICS PREVISTOS AL MAR MEDITERRANI

Creix l'interès per extreure cru de la Mediterrània

Xavi Bosch Llufrí

@xaviBLL

El 2005 va ser un any històric si ens referim a la producció d'hidrocarburs. Va ser l'any que l'espècie humana va extreure la quantitat de petroli més gran de la seva història i, des de llavors, la producció ha començat a disminuir per una raó molt senzilla: cada vegada hi queden menys jaciments per explotar i alguns d'ells es troben al Mediterrani. Fins ara, les explotacions en aquest mar no eren viables perquè els hidrocarburs estan repartits en bosses de combustible molt disperses i a molta profunditat, però, ara, les companyies petrolíferes disposen de la tecnologia necessària per extreure cru d'aquest mar.

Als tres projectes de prospecció sísmica que es coneixien fins ara, s'hi afegeix un quart projecte, anomenat Campanya sísmica 2D en àrees lliures del Mediterrani nord-occidental-mar Balear i finançat per l'empresa Spectrum Geo Limited, que pretén fer sondejos sísmics en una àrea total de 14.000 quilòmetres quadrats. En el seu conjunt, afecten tota la costa mediterrània des del golf de Lleó fins al golf de València, incloent-hi les Illes Balears. Nombrosos col·lectius i entitats d'arreu dels Països Catalans han mostrat la seva disconformitat amb les prospeccions i han presentat múltiples al·legacions en contra d'uns projectes que, afirmen, implicarien greus conseqüències tant pels ecosistemes protegits del mediterrani com per l'economia.

L'empresa Spectrum Geo Limited pretén fer sondejos sísmics en una àrea de 14.000 quilòmetres quadrats

Els sondejos sísmics parteixen d'unes explosions submarines d'elevada intensitat (fins a 250 decibels), produïdes a través d'uns canons d'aire comprimit acoblats a un vaixell. Quan aquestes explosions es projecten sobre el fons marí, es recullen les ones rebotades i es dibuixa un mapa general que descriu la geologia del subsòl amb la intenció de detectar possibles bosses de gas i petroli. A partir d'aquí, les empreses especialitzades venen els estudis sobre la viabilitat econòmica i tècnica dels jaciments a les productores de petroli. En cas que els informes siguin

positius, es du a terme una perforació d'exploració per analitzar detalladament cada capa i avaluar les més rendibles. Si l'exploració és satisfactòria, la petroliera -amb els permisos necessaris- inicia l'explotació dels jaciments.

OPOSICIÓ FRONTAL

D'ençà que, el 2012, es van conèixer les intencions d'extreure hidrocarburs al Mediterrani, moltes veus s'hi han aixecat en contra. En una imatge inèdita, la societat pitüisa s'ha unit per fer front a les prospeccions plantejades al golf de València, a 48 quilòmetres de l'oest de les Pitiüses, per l'empresa escocesa Cairn Energy (famosa per les seves exploracions a l'Àrtic). En total, més de cinquanta organitzacions i entitats públiques d'Eivissa i Formentera -incloent-hi la patronal, diversos ajuntaments i tots els partits polítics- s'han ajuntat al voltant de l'anomenada Aliança Mar Blava. En declaracions a la DIRECTA, Carlos Bravo, coordinador de Mar Blava, afirma que els sondejos del golf de València estan previstos en una superfície que equival a sis vegades la de les Pitiüses i que "en fases més avançades,

la tecnologia que pretenen utilitzar coincideix amb la que va fallar al golf de Mèxic el 2010". A les al·legacions presentades per Mar Blava, que tenen el suport de més de 30.000 signatures procedents d'Eivissa, s'hi afegeixen les recollides a Mallorca per la plataforma Balears Diu No amb la intenció de sumar esforços i aturar les prospeccions a la costa illenca. D'altra banda, a Menorca, algunes entitats han començat una campanya de difusió i conscienciació sobre el nou projecte de Spectrum, que se situa a només vint quilòmetres de la costa menorquina. El Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB) ja ha començat a recollir al·legacions contra les prospeccions sísmiques previstes al nord de l'arxipèlag, que -segons indica Miquel Camps, coordinador del GOB a l'illa- afectarien diverses espècies protegides i zones de gran interès ecològic.

A Catalunya, catorze entitats ecologistes han ratificat el comunicat de la plataforma Aturem les Prospeccions a la Costa Catalana, on es denuncien les "greus afectacions sobre els ecosistemes marins i sobre activitats econòmiques com la pesca i el turisme". Enric Cortiñas, president de l'Associació de

Acció contra les prospeccions petrolíferes a Eivissa el 9 de febrer / DV.

Naturalistes de Girona i portaveu de la plataforma Aturem les Prospeccions, afirma que "l'alta freqüència amb què s'emeten els ultrasons afecta la capacitat de comunicació dels cetacis i provoca respostes d'evitació". Cortiñas també ha assenyalat que "tot i la construcció de noves plataformes, el percentatge de dependència del cru (un 99% a l'Estat espanyol) no disminuirà". D'altra banda, l'Ajuntament de Castelló també ha presentat al·legacions contra les prospeccions petrolíferes al golf de València perquè es troben al costat de les illes Columbretes, un paratge de gran riquesa ecològica.

Tot i el fort rebuig que generen els sondejos sísmics arreu del territori, el ministre d'Indústria espanyol, José Manuel Soria, va reiterar que "han estat autoritzades d'acord amb el marc legal". Ben al contrari, Aliança Mar Blava afirma que "la validesa dels permisos depèn del que determini la Declaració d'Impacte Ambiental que encara ha d'emetre el Ministeri de Medi Ambient al final de la fase d'al·legacions" i insisteix que "hi ha arguments mediambientals de pes, així com socials i econòmics" que permeten paralitzar-los. ◀

Una imatge de la campanya de denúncia Eivissa anti-petrolífera

Estat de les prospeccions

GOLF DE LLEÓ. Capricorn Spain Limited, filial de l'escolesa Cairn Energy, ha sol·licitat el permís per fer sondejos sísmics al golf de Lleó –que afecten la zona del cap de Creus– però encara no se'ls ha concedit. L'empresa Seabird Exploration també ha demanat un permís a la mateixa àrea.

TARRAGONA. Repsol-YPF, a través de la seva filial RIPSa, intenta accedir al permís per fer sondejos sísmics a les proximitats de la plataforma que ja posseeix prop de la costa de Tarragona, anomenada Casablanca. La intenció de les exploracions és ampliar les instal·lacions existents.

GOLF DE VALÈNCIA. Cairn Energy, a través de la seva filial Capricorn Spain Limited, disposa de permisos d'investigació d'hidrocarburs al golf de València, però roman a l'espera d'obtenir la resolució d'impacte ambiental. Segons la mateixa companyia, les concessions al golf de València sumen un total de 3.992 quilòmetres quadrats.

ILLES BALEARS. El projecte de Spectrum Geo Limited és el més recent a la Mediterrània. Encara que cap petroliera no s'ha interessat per la zona, l'empresa pretén fer prospeccions en una àrea de 14.000 quilòmetres, que va des del golf de Lleó fins al golf de València, incloent el sud de les Illes Balears. Les costes llevantines de les Pitiüses es veurien afectades per la segona fase del projecte de Spectrum Geo Limited, a més del de Cairn Energy al golf de València.

El cost mediambiental de les prospeccions marítimes

Un dofí mort a la cala Es Pla de Mar de Menorca l'any 2013 / MENORCA BTT

X. B. LI.

@xaviBLL

El procés que va de les exploracions sísmiques a l'extracció de cru està ple de riscos en totes les seves fases i es pot allargar vint anys fins que no s'aconsegueix el primer barril. Molts grups ecologistes asseguren que, durant la primera fase d'exploracions sísmiques, hi ha un gran perill d'afectar la fauna marina. El llindar del dolor pels cetacis és de 180 decibels (dB) i les explosions submarines poden arribar fins als 250 dB. “Els dofins i les balenes utilitzen l'oïda per orientar-se i comunicar-se, és per això que les ones sísmiques tenen un efecte traumàtic sobre ells, fins al punt que no es poden alimentar ni orientar i acaben morint”, explica Miquel Camps, coordinador del GOB a Menorca. Nombrosos grups ecologistes apunten que l'avaluació d'impacte ambiental s'hauria d'ampliar al conjunt dels projectes de prospecció sísmica en fase de tramitació i no de manera individual, ja que ara “no consideren els afectes acumulatius de tots els que es volen desenvolupar en una àrea d'especial interès per a la fauna marina”, segons Carlos Bravo, coordinador de l'Aliança Mar Blava.

El projecte previst al golf de València afectaria el corredor de migració de cetacis de la Mediterrània nord, on s'ha detectat la presència de dofins mulars, una espècie d'interès comunitari. A més, a onze quilòmetres, hi ha les illes Columbretes, un arxi-

pèlag verge d'alt valor ecològic. A Eivissa i Formentera, també preocupa la vulnerabilitat del virot o baldritxa balear, una au marina que es troba en greu perill d'extinció i que té el 90% de la població mundial localitzada a les Pitiüses. Altrament, els sondejos sísmics del golf de Lleó xoquen amb la creació de noves reserves marines en el marc del projecte Indemares finançat per la Unió Europea, algunes de les quals es pretenen crear al canó del cap de Creus, al canal de Menorca i també al delta de l'Ebre, prop de les illes Columbretes.

El projecte previst al golf de València afectaria el corredor de migració de cetacis de la Mediterrània nord

Enric Cortiñas, president de l'Associació de Naturalistes de Girona, ha explicat a la DIRECTA que el canó del cap de Creus és “un dels punts de biodiversitat i migració d'espècies més important del Mediterrani”. A més, adverteix que “poden haver-hi zones on s'acabin acumulant molts sons, arran del seu rebot irregular, cosa que provocaria efectes més greus sobre els ecosistemes”. En aquest aspecte, diverses confraries de pesca adverteixen que els sondejos alteren la conducta de la fauna marina i que “els treballs de prospecció poden durar 75 dies, però els peixos poden tardar un any o més a tornar”. 4

AIXÍ ESTÀ EL PATI

ENERGIA // L'ACCIÓ DE FELLINES I LA CONSULTA DE SANTA COLOMA DE FARNERS REVIFEN EL DEBAT SOBRE LA UTILITAT DE LA LÍNIA ELÈCTRICA

L'oposició a la MAT pren força a les comarques gironines

Miquel Toll
@arietcat

L'oposició a la línia de Molt Alta Tensió (MAT) a les comarques gironines ha revifat de manera sobtada durant els darrers mesos. En un moment en què la lluita semblava haver tocat fons, les persones afectades per les expropiacions forçoses i altres activistes han protagonitzat accions de desobediència espectaculars que han tornat a situar el projecte en el debat públic.

Sis persones han estat imputades per les accions de desobediència civil de Fellines

Tot i que la lluita contra la MAT ve de lluny, ha anat variant d'intensitat al llarg dels anys. L'Assemblea No a la MAT Girona, un dels últims col·lectius que s'ha afegit a la lluita, lamenta que "l'oposició no hagi estat unitària des d'un inici". Aquest fet s'explica per l'estratègia de Red Eléctrica Española (REE), que ha dividit el projecte en diferents trams. A mesura que les obres avançaven, els municipis anaven presentant oposició a la MAT un a un, sense que mai hi hagués un moviment prou ampli per frenar la línia.

Una de les primeres accions de desobediència contra la MAT es va produir l'any 2009 a Sant Hilari Sacalm, quan un grup d'activistes va intentar aturar les obres acampant dalt dels arbres. Després d'aquesta acció, el moviment va viure una davallada important d'activitat. No va ser fins a l'agost de 2013, davant les imminents expropiacions al tram entre Bescanó i Santa Llogaia, que la lluita va tornar a agafar embranzida. En aquest cas, l'epicentre s'ha situat als municipis de Fellines i Viladesens, que

han estat protagonistes de múltiples accions i mobilitzacions.

Paral·lelament, Santa Coloma de Farners i altres municipis de la Selva també han començat a mostrar el seu recel a la MAT. L'estiu de 2013, es va publicar al BOE el caràcter d'utilitat pública de la subestació de Riudarenes, que enllaçarà un ramal de la línia. Això va fer saltar les alarmes als municipis afectats, que ràpidament es van començar a organitzar. La plataforma No a la MAT Selva va fer una consulta popular que va ser tot un èxit de participació i que va aconseguir un 99% de vots contraris a la línia. La plataforma es va reunir amb el govern català per exposar els resultats de la consulta i per demanar que s'aturí el projecte.

UN PROJECTE INVIABLE

Els col·lectius contraris a la MAT insisteixen que el projecte és innecessari i destaquen que els càrrecs representants de REE són incapaços de justificar-lo. "Els arguments estan al costat del poble", diu Lluís Roca, membre de la Plataforma No a la MAT. "Amaguen el cap sota l'ala i demanen intervencions policials per no donar explicacions", afegeix.

"La MAT insisteix en un model caduc, en detriment de les energies renovables i l'autoproducció"

Jordi Vila, membre de l'Assemblea No a la MAT, explica que l'origen del projecte es troba a l'any 1996, durant una cimera europea on es va acordar un subministrament d'electricitat francoespanyol, però, des d'aleshores, la situació ha fet un gir de 180 graus: "Avui dia, ens trobem que la demanda elèctrica en ambdós països ha baixat considerablement arran de la recessió econòmica i que la suposada expansió de països com el Marroc no és, ni de bon tros, prou gran per comprar els excedents energètics espanyols i france-

sos". D'aquesta manera i sense tenir en compte els perjudicis ambientals i socials de la línia, la seva rendibilitat econòmica també estaria condemnada al fracàs.

La Xarxa per la Sobirania Energètica puntualitza que cal canviar el model energètic, ja que el model vigent és insostenible. Xevi Planas, membre de la xarxa, denuncia que "s'insisteix en un model caduc, en detriment de la transició energètica protagonitzada per les energies renovables i l'autoproducció".

UNITAT D'ACCIÓ

L'acció de desobediència de Fellines, en què una persona es va encadenar dins un cotxe soterrat, o la consulta de Santa Coloma han donat embranzida al moviment d'oposició i han ajudat a articular-lo. Està previst que, el 12 de febrer, la Plataforma No a la MAT, l'Assemblea No a la MAT, la Xarxa per la Sobirania Energètica, Som Energia, la CUP, l'Associació de Naturalistes de Girona i IAEDEN-Salvem l'Empordà es trobin amb l'objectiu de definir i plantejar estratègies contra el projecte.

Acció contra la MAT a Fellines el 8 de gener d'enguany / NOA MORALES

De moment, els col·lectius opositors tenen la mirada fixada en el 6 de març, data en què s'han de firmar les darreres actes d'ocupació del tram entre Bescanó i Santa Llogaia a la subdelegació del govern de l'Estat espanyol a Girona. Aquestes expropiacions no es van poder firmar el mes de desembre de 2013 perquè el veïnat i les activistes van bloquejar els accessos al poble de Viladesens.

Cal destacar, també, que les accions de desobediència civil protagonitzades per les opositores de Fellines ja s'han cobrat sis imputacions, amb càrrecs de desordres públics, atemptat a l'autoritat i coaccions, entre altres. L'Assemblea No a la MAT Girona ha denunciat reiteradament la posició del Departament d'Interior de reprimir les mobilitzacions contra la MAT, fet que, per l'assemblea, evidencia les connexions de la Generalitat amb el lobby energètic.

El temps dirà si els col·lectius contraris a la MAT aconseguiran obrir un escenari social d'oposició capaç d'aturar un projecte que fa tan sols uns mesos es considerava inevitable. ◀

EDUCACIÓ // EL CAP D'INSPECCIÓ EDUCATIVA, EL DELEGAT D'EDUCACIÓ A MENORCA, EL CAP DE SERVEI DEL TIL I 150 DOCENTS AMB CÀRREGS HAN PLEGAT DES DE PRINCIPI DE CURS

Allau de dimissions als centres educatius illencs

Irene Jaume Gambin

@irenejau meg

El conflicte educatiu a les aules illenques s'aguditzava. Amb la fi de la vaga indefinida de docents contra el Tractament Integrat de Llengües (TIL), les protestes no s'han aturat -ni molt menys- i han provocat un degoteig constant de dimissions de docents amb càrrecs als centres com a mostra de rebuig no només al TIL, sinó també a les retallades aplicades pel govern Bauzá. A les docents, s'hi han sumat el cap d'Inspecció Educativa, el delegat d'Educació a Menorca i el cap de servei del TIL.

La revolta contra el TIL i les retallades de Bauzá continua malgrat la fi de la vaga indefinida

Tretze directores, tretze secretàries, 38 caps d'estudi i 95 caps de departament que han dit adéu al seu càrrec no són suficients, però, perquè la consellera d'Educació, Joana Maria Camps, i el seu secretari, Guillem Estarellas, facin cap pas per facilitar la negociació amb el comitè de vaga, que no ha estat cridat a negociar des del 17 d'octu-

bre de 2013. L'Assemblea de Docents i els sindicats STEI i CCOO continuen reclamant una "negociació digna" i que inclogui totes les demandes de la comunitat educativa i no només el TIL, que és l'únic tema del qual el govern està disposat a parlar, però no a modificar ni aturar.

LLUITES PEL SEGON TRIMESTRE

El segon trimestre, com ja explicàvem a la DIRECTA 346, va començar amb una nova jornada de vaga -que va registrar un 55% de seguiment- en resposta a l'expedient obert el 20 de desembre a Jaume March, director de l'IES Marratxí. March va rebre un altre expedient, un mes després, per haver incoat un expedient disciplinari a l'alumna que el va denunciar, ja que aquesta havia gravat una conversa amb el mòbil sense consentiment. Aquest fet i la negativa constant de negociar van fer que la comunitat educativa convocàs una Setmana Verda, una acció que consistia a animar tothom a vestir-se de verd durant la darrera setmana de gener. A final de gener, també, l'Assemblea de Docents, la plataforma CRIDA, l'Associació d'Inspectors, ADESMa, ADIPMA, CCOO, FAPA i UGT van lliurar una bateria de 23 preguntes a la conselleria per demanar explicacions per la "persecució que pateixen els docents i que pretén minar la credibilitat dels mestres i professors". Durant l'acció, també es va criticar que

la conselleria estigui en mans de "grupuscles radicals d'ultradreta" (referint-se a grupuscles com No Vaig de Vaga o la Fundació Nacional Círculo Balear) que denuncien docents.

Per altra banda, l'Assemblea de Docents ha denunciat la creació de l'equip d'assessorament ATLES (Assessorament al Tractament de Llengües a les Escoles), un equip "creat sense consens i escollit a dit". L'equip havia d'estar format per tretze interines, cinc de les quals van acabar rebutjant formar part del grup assessor.

PRIMAVERA REIVINDICATIVA

Un dia després de rebre el premi Martí Gasull que convoca la Plataforma per la Llengua, l'Assemblea de Docents, reunida el 6 de febrer, anuncia una primavera de mobilitzacions, a més d'una reacció immediata davant cada expedient del govern. Entre les properes mobilitzacions, hi haurà la participació a la Rua de Palma per carnestoltes i també accions -pel que fa a la llei de símbols- que "no poden transcendir, però que aniran encaminades a mostrar l'absurditat de la llei". Per altra banda, anunciaren l'impuls de la comissió jurídica amb més docents i juristes per poder "defensar els docents i atacar si és precís". Aquesta comissió serà l'encarregada d'assessorar i donar suport a les docents davant les possibles "manipulacions de la conselleria". ◀

L'aplicació del TIL: menys contingut i més suspensos

L'Associació de directors i directores d'educació secundària de Mallorca (ADESMa) va emetre un informe amb l'avaluació de l'aplicació del Tractament Integrat de Llengües (TIL) a primer d'ESO i els resultats confirmen que ha estat un model aplicat amb "improvisació", cosa que no ha permès el disseny de criteris metodològics comuns i, a més, l'administració educativa no ha oferit cap tipus d'orientació ni formació específica. A banda de no estar basat en criteris pedagògics, trobam que un 75% dels centres (l'estudi està basat en 31 instituts de Mallorca amb un total de 3.700 alumnes) no disposa de professorat per aplicar el TIL i que, en un 42% dels casos, no es disposa d'auxiliar de conversa. L'estudi és rigorós, ja que no es basa en enquestes, sinó en les notes reals que ha obtingut l'alumnat. En ciències socials, per exemple, la mitjana de suspensos ha augmentat un 20,9% i, en matemàtiques, un 12,9%, malgrat que, en un 60% dels casos, la introducció de la llengua estrangera (anglès, en aquest cas) s'ha fet en detriment dels continguts, és a dir, que aquests s'han reduït.

L'associació ha demanat que s'aturi la implantació del TIL "per replantejar el projecte i dotar-lo d'una progressivitat real". La consellera Camps, per la seva banda, va restar importància i validesa a l'informe, ja que, per al govern, les úniques estadístiques oficials són les de l'Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (IAQSE). El novembre de 2013, l'organisme examinà l'aplicació del TIL, però les dades que se'n desprenen encara no s'han fet públiques.

L'Assemblea de Docents va lliurar diversos sacs de carbó al registre de la Conselleria d'Educació el 3 de gener / ASSEMBLEA DOCENTSIB

OPINIÓ LLIURE

Pedro J., punta d'un iceberg

Isabel Fernández Alonso

 Grup Daniel Jones. Universitat
Autònoma de Barcelona

@grupodjones

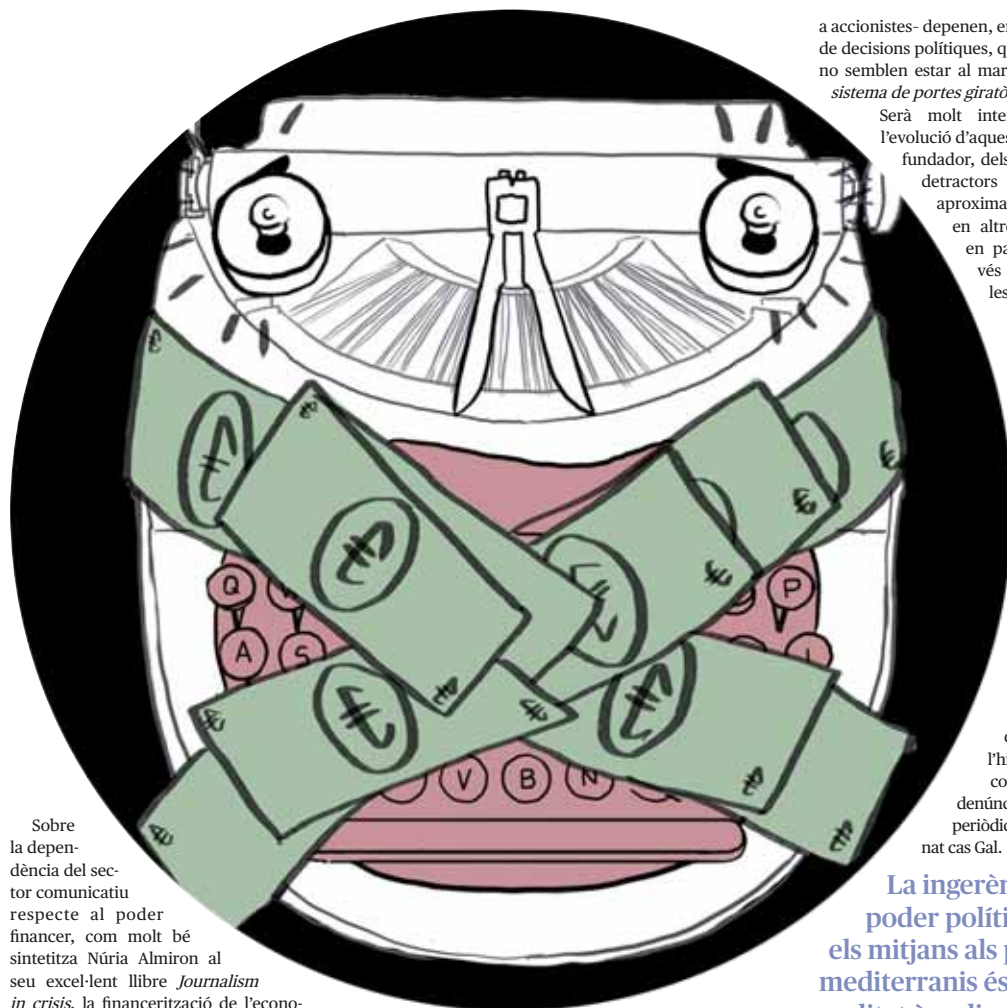
Que el director d'un diari tan influent com *El Mundo* -simpatitzis més o menys amb la figura de Pedro J. Ramírez- sigui cessat coincidint amb una etapa en què el mitjà ha estat un clar assot per al govern (i per a la Monarquia) és una cosa extraordinàriament preocupant en termes de salut democràtica.

Llegint les diverses interpretacions que s'han anat publicant sobre el cessament, s'imposa, segons la meua manera de veure-ho, una reflexió seriosa sobre dos aspectes intrínsecament vinculats a la irrenunciable independència periodística. D'una banda, el rol que exerceix al nostre entorn la publicitat institucional en la relació entre el poder polític i els mitjans. De l'altra, la creixent i alarmant dependència que tenen les empreses periodístiques respecte al poder financer, sense oblidar, com és obvi, els vincles evidents entre ambdós poders (polític i financer).

Resulta inadmissible la falta de transparència sobre l'impacte real de les campanyes institucionals en l'economia dels mitjans

En relació a la publicitat institucional, resulta inadmissible l'absoluta falta de transparència sobre els impactes reals que tenen les seves campanyes en l'economia dels mitjans. Així, si s'analitzen els plans i els informes anuals sobre publicitat i comunicació institucional que, des de 2007, publica el govern espanyol, trobem dades d'interès sobre la inversió global de l'Estat en publicitat pública o sobre les prioritats que orienten les campanyes, però mai xifres concretes sobre les empreses comunicatives beneficiàries.

Al mateix temps, en el cas de Catalunya -on també es desconeixen del tot aquestes xifres concretes-, sorprèn la desconexió existent entre les polítiques de subvencions als mitjans -a Espanya no existeixen ajuts directes des de finals dels vuitanta- i les que afecten la publicitat institucional. Quan es dissenyen les subvencions als mitjans, no seria raonable articular algun mecanisme de compensació a favor d'aquells mitjans que, sistemàticament, queden a part de les campanyes de conscienciació pública?

Sobre la dependència del sector comunicatiu respecte al poder financer, com molt bé sintetitza Núria Almiron al seu excel·lent llibre *Journalism in crisis*, la financerització de l'economia ha afectat les empreses de comunicació -que han vist un increment de la concentració i els riscos financers, s'han desviat de la seva activitat original i s'han allunyat cada vegada més dels criteris de responsabilitat social-, els missatges -en els quals, per exemple, s'adverteix una defensa de l'ortodòxia econòmica i financeria i l'omissió d'enfocaments crítics- i els periodistes -limitats, per la censura i l'autocensura, en la seva capacitat de contribuir a configurar un pensament crític en assumptes financers.

Si trasladem aquestes reflexions al cas d'*El Mundo*, val la pena recordar dues frases extretes de dos textos periodístics. La primera, recollida a l'article d'Ignacio Escolar "La extinció del Pedrojotasaurio Rex" publicat a *Eldiario.es* el 30 de gener passat, il·lustra molt bé el poder que té un govern -particularment en un context de crisi com l'actual- per apaivagar els

mitjans, servint-se de la discrecionalitat en el repartiment de la publicitat institucional: "Segons càlculs interns d'Unidad Editorial -afirma Escolar-, la guerra desencadenada per l'escàndol Bárcenas -especialment pels SMS del president del govern a l'extresorer del PP- ha costat prop de divuit milions d'euros en publicitat institucional al grup".

La segona frase, inclosa a la carta de comiat del mateix Pedro J. publicada a *El Mundo* el 2 de febrer, parla sobre la incidència del sector financer en els negocis periodístics: "El poder -assenyala Pedro J.- havia convertit *El Mundo* en un emperat i les grans empreses de l'ibex -tret d'honorables excepcions- van actuar en conseqüència". Una afirmació que s'ha d'interpretar tenint en compte que els beneficis d'aquestes empreses -bancs i multinacionals que els tenen com

a accionistes- depenen, en bona mesura, de decisions polítiques, que, a la vegada, no semblen estar al marge del conegut sistema de portes giratòries...

Serà molt interessant seguir l'evolució d'aquest diari i del seu fundador, dels quals no pocs detractors recorden les aproximacions al poder en altres moments i, en particular, a través de la rocambolesca teoria de

la conspiració al voltant dels atemptats de l'11-M. Pedro J. ja ha advertit que, si la filosofia del seu projecte queda

desvirtuada, podria impulsar un nou mitjà, com va fer l'any 1989

(data de llançament d'*El Mundo*) quan va ser cessat de la direcció de l'històric *Diario 16*, coincidint amb les denúncies que va fer el periòdic sobre l'anomenat cas Gal.

La ingerència del poder polític en els mitjans als països mediterranis és una realitat àmpliament denunciada

No obstant això, el que és realment preocupant és que, tot i la gravetat d'aquest cessament, el que ha passat amb Pedro J. sembla que només és la punta de l'iceberg. D'una banda, la ingerència del poder polític en els mitjans -no diguem als mitjans públics!- als països mediterranis és una realitat àmpliament denunciada en la literatura acadèmica i els textos periodístics, sense que s'observi cap signe que apunti a l'optimisme. De l'altra, la dependència del sector financer -en termes crediticis i també publicitaris- és de tal magnitud i les lògiques d'aquest sector són tan perverses -com s'ha posat en evidència aquests últims anys- que només es poden titllar de raonables els recels creixents que mostra la ciutadania respecte a la independència dels mitjans tradicionals. ◀

/ MR. CONNTRA

PERSPECTIVA

El patrimoni com a eina de transformació social

Enric Costa

Tècnic de patrimoni

@La_Directa

Si pensem en patrimoni, ens poden venir al cap edificis modernistes, jaciments arqueològics, refugis antiaeris o arbres centenaris, però, fins ara, no hem estat nosaltres les encarregades d'escollir allò que, oficialment, és considerat patrimoni o no. De fet, els criteris de selecció han canviat ben poc des dels il·lustrats de fa 200 anys. Dit d'una altra manera, encara ara, la selecció d'allò que es protegeix i que s'explica obeeix una sèrie de criteris socials i econòmics - polítics, és clar - que són els mateixos que han construït els discursos de la història oficial. No responen a altra cosa que els mateixos valors que la societat capitalista ha utilitzat per construir-se a si mateixa. Però, si sabem llegir el patrimoni entre línies, pot i ha de ser una eina indispensable per preservar els nostres paisatges i per construir discursos crítics que ens expliquin com a poble i com a classe.

/ XAVIER MULA

ELS NOSTRES PAISATGES

Els catàlegs que s'han anat fent al nostre país sota el marc de la Llei del Patrimoni Cultural Català han tendit a protegir elements basant-se en els criteris socioeconòmics dominants. En general, han estat elements arquitectònics i arqueològics monumentals i/o que responien als gustos de les classes benestants.

Així, per exemple, a la Garriga, un poble pagès i menestral que, al tombant del segle XIX al XX, es va convertir en un poble de serveis al voltant de l'estiu burgès, l'arquitectura popular que donava unitat i cos al paisatge urbà va quedar arraconada per les noves construccions i modes. Quan fa ben poc es redactà finalment un pla, les poquíssimes mostres que quedaven tampoc no es van protegir. Ni els polítics ni els especialistes redactors del pla van mostrar interès

per aquella arquitectura d'arrel popular que representava el nostre paisatge. I possiblement, més que per mala fe, no van mostrar-hi interès perquè els va semblar que allò no n'era de cap manera, de patrimoni. Hem de lluitar, doncs, perquè els instruments legals no només protegeixin les mostres del que ha estat construït sota els criteris de les classes dominants, sinó també les mostres d'arrel popular que han conformat històricament els nostres paisatges quotidians.

Per altra banda, a partir del patrimoni, podem construir discursos que ens expliquin com a poble i com a classe. Les lectures que s'han fet fins ara del patrimoni, però, han estat molt esbiaixades. La comercialització del patrimoni -sobretot amb el turisme- ha teixit discursos plans, a vegades per simple inèrcia i desconeixement, a vegades per una banalització

injusta de les capacitats i les voluntats del públic i, sovint, conscientment, per invisibilitzar lectures que no convenien.

Hem de lluitar perquè les lleis no només protegeixin el que ha estat construït sota els criteris de les classes dominants

En aquest sentit, en parlar d'una torre modernista construïda per industrials barcelonins a la Garriga, podem parlar de la riquesa artística del conjunt, del treball acurat dels materials, de la profusió de detalls decoratius, del geni de l'arquitecte... I està bé que ho fem. Però, alhora, també podem parlar de què va significar urbanísticament per al poble la construcció d'aquestes tor-

res; de qui en va sortir beneficiat econòmicament; de les condicions de treball del servei que acompanyava la família d'estiujants; de les discriminacions de classe entre la colònia d'estiujants i la gent del poble; de les condicions de vida pèssimes de bona part de la població que vivia tres carrers més enllà de la fastuosa torre...

La gestió del patrimoni ha estat molt poc debatuda fins ara. Nosaltres podem ser la punta de llança que, al barri i al poble, lluiti perquè aquells elements dels nostres paisatges que ens representen siguin tinguts en compte, tractats com el que són: part necessària i indispensable del nostre entorn. I, més enllà d'això, també hem de vetllar perquè els discursos, els coneixements i les propostes de posada en valor del patrimoni tinguin una base crítica, que vagi més enllà dels tòpics i arribi a explicar el fons, el significat real. ◀

ja som

1882

subscriptores

informa't, contrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Escola Mar Nova: un projecte públic que cal defensar

Marc Montañés
Premià de Mar

L'escola Mar Nova és una escola petita situada al barri de Can Pou de Mar, a Premià de Mar. El centre té un projecte educatiu únic dins del teixit educatiu del poble. A l'escola, es treballa per projectes, sense llibres. Els pares i les mares poden participar als racons setmanals, a l'hort o als projectes i les altres particularitats pròpies del projecte que no tenen cabuda en aquest text.

Com ja va passar l'any passat, sembla que el Departament d'Educació de la Generalitat torna a plantejar la possibilitat de no obrir la línia de P-3 que pertocaria a l'escola i posa en entredit la continuïtat del projecte.

Com imagineu, per a la comunitat educativa de l'escola, això suposa un daltabaix important. Hi ha alguns pares i mares que no saben si podran matricular els seus fills petits l'any vinent. Pares i mares novelles que, a l'hora d'escollir escola, segur que tindran en compte la manca d'un compromís ferm amb el projecte per part del Departament d'Educació.

No cal dir que els que ja formem part del projecte vivim aquesta incertesa amb disgust. Per nosaltres, la possibilitat que hi hagi un tancament gradual de l'escola o un esglaó perdut (un curs inexistent) no és una opció viable.

Per tot l'exposat anteriorment, creiem que l'Escola Mar Nova de Premià de Mar no pot ser un altre projecte públic que funciona fet malbé amb l'excusa de la falta de recursos o la baixa natalitat. Sol·licitem al Departament d'Educació que garanteixi la continuïtat del projecte i que, en el futur, abans de plantejar-se cap decisió que ens pugui afectar, establix un diàleg previ amb la comunitat educativa. ◀

PENSEM

Hi haurà violència, preparem-nos!

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

Fa setmanes que escolto discursos naïf de la caverna catalana mofant-se dels estirabots de l'extrema dreta espanyola que animen l'exèrcit a aturar el procés sobiranista. Perquè se'n mofen? Les classes benestants d'aquest país, a qui no es veia protestant al carrer des de 1977 -o potser ni aleshores-, han dibuixat un escenari de lluita més propi del Club Super 3 que no pas l'Idoni per plantar cara a un imperi que ha legitimitat, entre altres coses, l'assassinat de centenars de milions d'indígenes de l'Amèrica del Sud. De fet, la lectura que en faran des de Madrid podria ser la següent: si els i les catalanes aposten per un procés pacífic, doncs, fem-ho inviable. Què passarà el dia que hi hagi un mort arran d'un enfrontament entre extrema dreta i independentistes? L'imaginarí del procés quedarà tocat, molt tocat. Mentrestant, a Madrid, tan tranquils. Rajoy es postularà com a àrbitre que posarà ordre en un escenari que pot derivar

cap al caos. El CNI, l'extrema dreta i l'Audiència Nacional jugaran el paper actiu i el govern espanyol, el passiu. El fet diferencial del que pot passar és que alguns dels que seran víctimes d'aquesta violència, fins ara, s'han caracteritzat per ser botxins dels que lluiten per la justícia social. Com reaccionarem si, des de Madrid, processen Felip Puig per sedició? Què passarà si suspenen la direcció dels Mossos d'Esquadra i hi posen un capità de la Guàrdia Civil? Improvisarem? Tot pot anar molt ràpid després de l'estiu i només un escenari de pacte amb l'Estat espanyol -o sigui, la traïció- pot evitar el xoc de trens entre les elits, que, per contra, activaria un xoc de trens entre la societat civil catalana i el govern de Mas. Veig més probable la trompada entre les elits per dues raons: personatges com Homs, Puig, Gordó o Mas preferiran passar a la història com a herois, amb la seva imatge gravada als cims de Montserrat; i perquè, posats a arriscar, amb Rajoy, sempre podran fer un pacte d'última hora per salvar el coll, cosa que no tenen garantida si una massa enfervorida i crispada pren el Palau de la Generalitat. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana el Jose, des del territori, ens informa que el dilluns 17 hi haurà una trobada a les 19h. a l'Ateneu Vilanoví, a Vilanova i la Geltrú, "amb l'objectiu de caminar cap a la construcció d'un equip de treball de la DIRECTA al Garraf. Si sou d'allà o hi coneixeu gent amb ganes, la reunió és oberta per a tothom que hi vulgui participar". D'altra banda, la Núria, des de il·lustració també ens informa que faran una trobada d'il·lustradors de la DIRECTA, que serà el 15 de febrer a les 18h al local. Si teniu ganes d'il·lustrar o de conèixer les il·lustradores, també hi podeu assistir. La idea de la trobada és "conèixe'ns una mica entre nosaltres, veure qui té més ganes de fer opinió/porta-

des/racó..., es podria fer alguna presentació d'algun portfoli amb un projector, si algú està interessat en mostrar el seu book i compartir amb els altres els seus treballs i que la resta comenti que li sembla". Finalment, aquesta setmana tenim alguns canvis a la manxeta. Donem la benvinguda al col·lectiu a dos Victors. Un d'ells comença aquesta setmana a coordinar l'Estirant del fil amb el David i l'altre comença a coordinar la fotografia amb el Robert. I, ja per últim, recordard que la setmana que ve farem el sorteig del 350 entre les nostres subscriptores. Si encara no esteu subscrites i voleu participar del sorteig, no us ha penseu més, subscriu-vos ara mateix. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

La fallida

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: G4-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs. NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Víctor Yustres Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro Impressions Adrián Crespo i Isa Benítez Quaderns d'Il·lacrua quadernsillacrua@directa.cat Roda el món Oriol Andrés i Roger Suso Expressions Anna Pujol Reig i Helena Ojeda Poca Broma Rafael Morata Barri Internet Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Biano Agenda Arnau Galí La indirecta Àlex Romaguera FOTOGRAFIA Robert Bonet i Víctor Serri IL·LUSTRACIÓ Núria Frago CORRECCIÓ Laia Bragulat EDICIÓ Marc Iglesias COMPAGINACIÓ Roger Costa Puyal PUBLICITAT Anna Pujol Reig DIFUSIÓ Ferran Domènech SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ Lèlia Becana ADMINISTRACIÓ Karminha PROGRAMACIÓ WEB Projecte Ictineo DISSENY GRÀFIC Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonenesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PENEDÈS: terrespenedès@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 11

Quaderns d'Il·lacrúria 181

MIRALLS

Miguel Ángel Mayo:

“A l'Estat espanyol, els grans patrimonis i les grans corporacions cometen més del 72% del frau”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Mobilitzats

pàg. 6 i 7

DIRECTA 349
12 de febrer de 2014

FOTOGRAFIES:
Blacque
Jacques

A FONTS | PETE SEEGER I EL SEU COMPROMÍS CONTRA FRANCO

El poder del cant

Pete Seeger ha estat un dels cantants més influents del segle xx. Les seves cançons ‘folk’, plenes de missatge polític, han travessat fronteres. A casa nostra, el so del seu banjo va arribar en forma de cançons del bàndol republicà i, més tard, a través de l’adaptació de les seves lletres al català i de la gira de 1971. Dues setmanes després de la seva mort, recordem aquesta figura cabdal de la cançó nord-americana amb l’esperança que l’exemple de la seva trajectòria serveixi, com deia la inscripció del seu banjo, per “encerclar l’odi i forçar-lo a rendir-se”.

Jordi Bigues
afons@directa.cat

“Antigament, els artistes inspiraven, divertien i educaven els seus conciudadans. Els artistes moderns tenim una responsabilitat afegida: animar d’altres a fer-se artistes. Per què? Perquè la tecnologia va destruir l’ànima humana. Si no ens adonem que cadascú de nosaltres ha de ser un creador, en certa manera, a més d’espectador o consumidor... Si vols conservar l’ànima, fes la teva pròpia música, escriu els teus propis llibres”. És un consell de Pete Seeger, el cantautor nord-americà que va morir el 27 de gener, amb 94 anys. Feia uns dies que no es trobava bé. Finalment, va morir tan discretament i acompanyat com a tothom li agradaria.

‘Songs of the Lincoln Brigade’

Nascut el 3 de maig de 1919 en una família vinculada amb la música, la relació de Pete Seeger amb el nostre país va començar el 1942, amb la gravació d’un disc recopilatori de set cançons de la Guerra Civil espanyola, que es va editar l’any següent. Seeger tenia 24 anys. En un sol diumenge, va gravar les cançons, algunes en anglès i d’altres en un castellà enxampurat. “No sabia parlar ni cantar en aquest idioma, però suposava que altres membres de la brigada Abraham Lincoln tampoc no en sabien gaire”. Les cançons del disc procedien de les combatents nord-americanes de les Brigades Internacionals i altres columnes, que van reunir més de 3.000 persones voluntàries. Gravats a Nova York per Mose Asch, el disc es va titular *Songs of the Lincoln Brigade*.

Però el compromís de Seeger amb la causa republicana no va acabar amb l’edició d’aquell disc el 1943. Anys després, en diferents actuacions del seu conjunt, The Weavers (Fred Hellerman, Lee Hays i Ronnie Gilbert, a més d’ell mateix), es cantaven les cançons de *Songs of the Lincoln Brigade*. L’any 1952, les van incloure al concert de Town Hall i, un any després, al de Carnegie Hall, tots dos a Nova York. Fred Hellerman recordava: “Una nit que vam cantar en un *night club* luxós i íntim de Nova York, l’ambaixador de l’Espanya de Franco era assegut a

Amb només 24 anys, Seeger va gravar un disc amb les cançons que cantaven les brigadistes internacionals que van lluitar a la Guerra Civil Espanyola

les taules de primera fila. Quan vam començar a cantar una cançó antifranquista de la Guerra Civil, l’ambaixador es va aixecar per anar-se’n, però no va poder marxar perquè el local era ple com una llauana de sardines”.

Anys més tard, el 1971, Seeger va aterrar al nostre país. Li va xocar que la gent interpretés versions de les seves cançons republicanes. Amb orgull, va descobrir que era “perquè el disc havia passat clandestinament la frontera i s’havien escampat còpies en cintes, de mà en mà. És a dir, que, gràcies a la

gravació de Nova York de 1942, algunes d'aquelles cançons havien pres nova vida". Totes es poden trobar a l'antologia de cançons de les Brigades Internacionals que va editar Miquel Jurado a Barcelona l'any 2006.

'Folk song'

L'any 1968, mentre les estudiants es revoltaven a París, al parc de la Ciutadella de Barcelona, sota la vigilància de la policia franquista, es va celebrar el primer Festival Folk. Era el diumenge 23 de maig i més de 9.000 persones es van acostar a l'encontre, que va durar set hores.

A diferència dels Setze Jutges, el repertori del Grup de Folk no estava basat en la cançó francesa. Les seves influències tenien dos vessants: d'una banda, la recuperació de cançons populars catalanes, interpretades informalment, de l'altra, l'adaptació de cançons d'arreu del món, especialment de la *folk song* nord-americana (de Pete Seeger o Bob Dylan, entre d'altres).

La música 'folk' catalana, plena d'adaptacions de Seeger, va esdevenir l'expressió nacional de la cultura 'hippy', associada a la dissidència contra el franquisme

Aquell mateix any, va aparèixer el número 51 dels cançons de la col·lecció Esplai al nostre país. *Folk Songs* reunia 100 cançons, encapçalades per una vintena de temes de Pete Seeger, seguides de vuit de Bob Dylan. Una de les cançons incloses al cançoner, popularitzada per Seeger, va passar a donar nom generacional a la gent del món folk, l'excursionisme i l'escoltisme: les anomenades kumbaiàs. El llibre esdevindria un veritable cànon per a tota una generació. Ja no es tractava de seguir la música comercial, sinó de cantar cançons i compartir-les informalment a qualsevol lloc acompanyades d'una guitarra. Era una expressió nacional de la cultura *hippy*, associada a la dissidència contra la dictadura franquista, contra el complex militar industrial nord-americà que tenia la bota sobre el Vietnam, Europa i els països del Tercer Món i contra la cúpula del poder soviètic, que dominava Rússia i la resta de països de l'Est d'Europa.

De Nova York a Terrassa

El 4 d'abril de 1970, Raimon va participar, amb Pete Seeger, en un concert als baixos de l'església de sant Gregori, a Nova York. El mateix Seeger va tra-

IL·LUSTRACIÓ:
Jordi Sunyer

duir a l'anglès les cançons que va interpretar Raimon, com "Al vent" i "D'un temps, d'un país". També va presentar el disc *Catalonian Protest Songs*, que havia recomanat a Folkways Records. "A en Pete, li agradava l'economia de paraules de les cançons en català. Per a en Pete —ha deixat escrit Raimon— eren cançons punxants que ajudaven a entendre el país d'on jo venia".

Durant aquella estada a Nova York, Anais Corti i Raimon Pelegero (*Raimon*) van convèncer Seeger perquè vingués de gira a l'Estat espanyol.

molt ben dissenyat per Àngel Garcia Grau, de 26 pàgines i amb quinze cançons traduïdes per Raimon, recorda el concert.

Dos dies després, Seeger va actuar a Donostia amb cantants bascos i, després, a Sevilla, aquesta vegada, en solitari, amb un gran èxit d'assistència. Però el règim li va prohibir cantar a Madrid i a Barcelona. En aquells anys, la censura obligava a lliurar la traducció al castellà de les lletres de les cançons —fos quina fos la llengua original— prèviament a qualsevol actuació. Raimon les havia traduïdes mentre Seeger s'estava a Barcelona, a casa seva.

L'actuació impossible de Barcelona

L'actuació de Barcelona estava prevista pel diumenge 14 de febrer i s'havia de celebrar davant l'Escola Superior d'Enginyers Industrials, a l'aleshores anomenada avinguda del Generalísimo Francisco Franco (avui, Diagonal). La prohibició va comportar forts enfrontaments entre les estudiants i la policia. A la Diagonal, la policia anava a cavall i "els manifestants intentaven fer-los patinar tirant cigrons", recorda Viqui Arbolí.

Es van fer diferents *salts*, és a dir, l'ocupació inesperada de la via pública per part de grups de manifestants. Es cridaven consignes contra els Estats Units i la seva actuació al Vietnam. El segon salt va tenir lloc a la plaça Calvo Sotelo (avui, Francesc Macià). El tercer o quart salt, davant la seu de la IBM, a la plaça Urquinaona. Les manifestants van trencar els vidres de l'espectacular aparador de l'empresa informàtica. A dins, hi havia un ordinador immens, davant el qual les vianants anaven a badar. Pete Seeger no s'esperava una reacció tan vital. El concert no es va fer, però, l'endemà, el cantant nord-americà va actuar, a porta tancada, al bar Llopart de Sants.

S'ha escrit que Seeger va ser convidat a abandonar Catalunya, un país amb el qual ja se sentia estretament vinculat, tant pels esdeveniments de 1971 com per l'amistat amb Xesco i Joan Boix, Raimon, Toni Giménez i Ton Dalmau. El 1993, amb motiu de la celebració del trentè aniversari de la cançó "Al vent", Seeger va pujar a l'escenari del Palau Sant Jordi de Barcelona, acompanyat del seu nét Tao Rodríguez Seeger, per cantar "Where Have All the Flowers Gone?" i "Viva la Quince Brigada". Tanmateix, aquests fets no són res en comparació amb els milers d'escenaris que va visitar al llarg de la seva vida. Va voltar molt pel món, sense Internet, però amb l'orella atenta a qualsevol sentiment.

"Com molts dels artistes progressistes, no volia venir a cantar aquí perquè, com qualsevol revolucionari d'arreu del món, tenia la Guerra Civil clavada i pensava que venir aquí era fer el joc a Franco". Finalment, el van convèncer que, amb el seu cant, podia reunir la gent que volia conèixer els batecs del món rebel.

Finalment, doncs, Seeger va accedir a viatjar. L'actuació va tenir lloc a Terrassa, a les 19:30 hores del diumenge 7 de febrer de 1971, al Pavelló d'Esports Sagrada Família. Un programa

Per saber-ne més:

Pete Seeger: *The Power of Song*
Jim Brown, 2007

Documental disponible a: ves.cat/i1MD

Ton Dalmau: un trobador català rere els passos de Pete Seeger

Carme Dastis

Ton Dalmau (Vilanova i la Geltrú, 1955) és col·laborador i impulsor de diferents iniciatives relacionades amb la transició d'un món excloent, agressiu i violent cap a un món divers, sostenible i pacífic. Participa a la Marxa per la Cultura de Pau (2003); a l'Associació Arbre de la Pau (2008), de la qual Pete Seeger era membre; al moviment ciutadà Transició VNG (2009), i a l'Associació ECOL3VNG (2011), que promou el projecte Turuta, moneda social local de Vilanova i la Geltrú. Dalmau no es considera músic ni cantautor, sinó un trobador. La música, la guitarra, l'harmònica i el banjo són els instruments que utilitza per comunicar i compartir missatges que ajudin a comprendre que un altre món és possible. És una de les veus de casa nostra que ha fet seu el missatge de Pete Seeger.

Com vas conèixer Pete Seeger?

Devia tenir catorze o quinze anys. M'agradava la música i tocava l'harmònica i la guitarra. A un amic del meu germà, li van deixar un disc. Em va agradar molt, el toc del banjo, les cançons, animades, rítmiques, potents... i el seu to de veu dolç, profund i amb càrrega de denúncia. No entenia el que deia, però havia llegit en algun lloc que lluitava a favor dels drets de les minories, contra la guerra del Vietnam... El seu banjo era com una màquina de tren capaç de desvetllar i posar en marxa la gent desanimada o alienada. No vaig parar fins a tenir-ne un: un banjo de quatre cordes (no en vaig trobar de cinc, com el que feia servir ell). Continua sent el meu company de viatge musical. L'any 1971, van anunciar que Seeger cantaria a la facultat d'enginyers de Barcelona. El meu germà i jo vam anar-hi, amb un casset de l'època, il·lusionats, per gravar el concert. Però el van prohibir i, en lloc de concert, hi va haver corredisses. Vam marxar per no rebre.

Com vas contactar amb ell?

Sempre l'he anat escoltant i seguint. I sempre he estat d'acord amb els seus missatges. Sempre l'he considerat el meu mestre, tant pel que fa al banjo com per l'ús de la música per transformar el món. L'any 2002, mentre ens manifestàvem contra la guerra de l'Iraq, la inspiració em va fer escriure una cançó: "L'arbre de la pau". Un arbre que, com diu la cançó, cal voler i saber veure; un tros d'ell ets

tu mateix, la teva fusta i el teu ser... D'aquella cançó, en va néixer –al cap d'uns anys– l'Associació Arbre de la Pau i vaig pensar que en Pete havia de ser patró fundador de l'associació. Hi vaig contactar per mitjà de l'organització ecologista Clearwater, que ell va posar en marxa als anys 60 a Beacon, on vivia, al costat del riu Hudson (el que va a Nova York). Em va contestar una carta esplèndida, manuscrita i plena de reflexions i recomanacions molt interessants i actuals. Acabava convidant-me a anar a cantar en un festival local de Beacon. Va ser el Corn Festival de l'any 2008.

–
“El banjo d'en Pete era com una màquina de tren capaç de desvetllar i posar en marxa la gent desanimada o alienada”
 –

Com va ser l'experiència?

Una de les satisfaccions més grans de la meua vida. Imagineu-vos: amb 53 anys, poder-me trobar amb el que era el meu mestre des que en tenia quinze. La Carme (la meua companya) i jo vam estar gairebé mitja hora parlant amb ell sobre la necessitat d'involucrar-nos en la pau i la millora del planeta. Després, em va convidar a cantar "L'arbre de la pau" al mig del seu concert. Com vam poder comprovar aquell

dia, en Pete és un jardiner que ha anat sembrant llavors de pau, de llibertat i de futur. Durant tot el dia, sempre tenia algú que l'estava saludant, filmant o fotografiant i ell sempre responia de manera afable, animat, somrient, obert, planer, sense fums. Després d'aquella trobada, vam mantenir correspondència per carta, sempre manuscrita. També tinc algunes postals seves, totes iguals, on hi ha consells sobre "com crear comunitat local", que és un dels seus missatges. L'expressa així: "Si el món té futur, no serà a causa d'una gran organització, sinó gràcies a milions i milions de comunitats interactuant entre si. La participació és el que salvarà la raça humana".

Què penses del seu llegat?

Crec que ha estat, és i serà un referent cada vegada per a més gent. A vegades, potser no directament, sinó a través de totes les llavors que ha anat sembrant al llarg de la seva vida. Diuen que una persona no mor mentre algú la recorda. Crec que tenim un món tan ple d'odi que això farà que haguem de recordar molt sovint el seu missatge, resumit a la inscripció del seu banjo: "Aquesta màquina encercla l'odi i el força a rendir-se". Em sento privilegiat d'haver pogut compartir unes hores amb ell, però encara més d'haver conegut el seu missatge i la força de les seves paraules. Crec que hi ha una frase que les pot resumir prou bé: "La foscor no es pot combatre amb més foscor".

Miguel Ángel Mayo:

“A l'Estat espanyol, els grans patrimonis i les grans corporacions cometen més del 72% del frau fiscal”

Què tenen en comú la família Carulla (propietària d'Agroalimen), Demetrio Carceller (propietari de Cerveses Damm), Ricardo Rodrigo (directiu d'RBA), el futbolista Leo Messi, Urdangarin i la infanta Cristina? Tots acumulen grans rendes i han estat o estan imputats per frau fiscal. A l'Estat espanyol, el 20% de les persones més riques té el 44% de les rendes i el frau representa 88.000 milions d'euros l'any. Són dues dades del Sindicat de Tècnics del Ministeri d'Hisenda (Gestha), l'únic que les publica. El coordinador d'aquest sindicat a Catalunya, Miguel Ángel Mayo, explica que han demanat estudis a l'Agència Tributària en repetides ocasions i que han instat el Parlament a sol·licitar una avaluació del frau fiscal i l'economia submergida. De moment, la ciutadania continua comptant únicament amb les dades de Gestha.

Gemma García
@gemma_g_fabrega

Hi ha una certa confusió entre frau i elusió. Podries aclarir-ho?

El frau fiscal és deixar de pagar a la hisenda pública mitjançant un il·lícit; i quan és superior a 120.000 euros, és un delicte amb penes de presó. L'elusió és aprofitar-te de la norma per crear un negoci paral·lel o un entramat amb la finalitat d'evitar tributar per la renda que tens. En aquest cas, si no es demostra el contrari, no estàs cometent cap il·legalitat.

“El frau transnacional se t'escapa totalment perquè la normativa internacional és complicada i l'enginyeria fiscal és molt agressiva”

Què és més alarmant el frau o l'elusió?

La dimensió d'ambdós fenòmens és alarmant. A Catalunya, tenim una economia submergida d'un 24,6% i, a la resta de l'Estat, és d'un 24,8%. És a dir, un de cada quatre euros

no paga impostos. S'estima que més del 72% del frau el cometen grans patrimonis i grans corporacions. Després, hi ha l'elusió, que la fan aquells que tenen mecanismes d'enginyeria fiscal per no pagar impostos. De nou, les grans corporacions empresarials i els grans patrimonis. Per exemple, Apple ha multiplicat les vendes per 1.400 a Espanya, però només paga un 4% dels impostos, amb prou feines, fora dels Estats Units. Hi ha un increment molt substancial de vendes, però no paga impostos al país on es genera el benefici. Passa el mateix amb les cinc principals empreses tecnològiques si et fixes en el volum de negoci. Això no és frau, si no ja estarien imputades, és una translació de l'impost cap a fora.

Sovint, als comptes anuals de les empreses, el benefici abans de pagar impostos no quadra amb el benefici net.

Exacte. Com pot ser que una societat com Facebook tingui pèrdues? Normalment, xoca el volum de negoci respecte dels impostos pagats. S'evidencia que el benefici s'està traslladant cap a fora. Moltes empreses estableixen la seu matriu d'Europa a Irlanda, on es paguen pocs impostos, i des d'allà, facturen la resta d'empreses. Aquí, l'impost de societats és del 30% i, a Irlanda, del 12,5%. A més, Irlanda permet subfacturar el 80% a altres països, que acaben sent paradisos fiscals. Tens un milió d'euros a Espanya, on pagaries el 30%; el fas passar per Irlanda per pagar només el

nis i les grans el frau”

FOTOGRAFIES:
Robert Bonet

12,5% i, a més, subfactures el 80% a un tercer país. Acabes pagant només el 12,5% de 200.000 euros.

El doble irlandès, el sandvitx holandès, la truita de riu, els mariachis... estem parlant de mètodes d'elusió fiscal?

Són maneres d'anomenar pràctiques fiscals agressives. Els mariachis fan referència a les SICAV. Són societats d'inversió de capital variable on, els diners invertits, *ad infinitum*, no tributen fins que no els retires. Requereix un capital de partida elevat i ja veus qui hi ha al darrere. Hi ha l'inversor i la resta, els mariachis, que només hi són de comparsa. Les SICAV són societats que serveixen per evitar pagar impos-

tos. Holanda té una legislació similar a la d'Irlanda. Si estableixes una empresa que opera fora, només pagues per un percentatge dels beneficis.

Aleshores, evitar l'elusió passa per unificar la normativa?

El problema de la normativa és que, perquè s'aprovi en l'àmbit de la Unió Europea, ha de ser ratificada per tots els països membres. I hi ha països que no hi tenen cap interès: el Regne Unit, Irlanda, Holanda, Luxemburg. Els paradisos fiscals existeixen perquè els països permeten que existeixin. Un terç de la riquesa està gestionat per paradisos fiscals i més del 40% del comerç passa directament o indirectament pels paradisos fiscals. S'estan centrifugant les operacions per no pagar impostos. Actualment, controlem l'empresa que està domiciliada al nostre polígon industrial i li demanem impostos, però les grans corporacions eviten pagar impostos allà on generen el benefici de manera sistemàtica perquè les normes internacional ho permeten.

La reacció de l'Estat davant del frau va ser l'aprovació de la llei d'amnistia el 2010. Com la valoreu?

L'amnistia fiscal va fer que tots els que havien defraudat abans tinguessin la possibilitat de regularitzar la seva situació pagant impostos molt baixos –el 10%– i quedar lliures de sancions administratives i penals. L'amnistia va obtenir molt pocs resultats. Sembla que la gent no s'ho va prendre seriosament o estava ben tranquil·la. El poc resultat de la recaptació evidencia que les seves posicions estan blindades i això espanta. Tens gent que tenia diner en B i, durant el període 2008-2012, s'ha regularitzat, però ara tens la temptació de pensar que podria continuar operant en B. Moltes diuen que no van declarar perquè no volien posar en alerta l'Agència Tributària.

“Un terç de la riquesa està gestionat per paradisos fiscals”

Per què no s'ataca el frau fiscal en comptes de perdonar la gent evasora?

L'amnistia diu: davant la incapacitat de descobrir-los, deixem que es regularitzin voluntàriament. Si hi hagués prou recursos per descobrir el frau, no hi hauria amnistia. És una mostra de la impossibilitat; és molt difícil fer front al frau perquè és molt elevat. És cert que, ara, gran part de l'economia submergida ha passat de ser una opció a ser una necessitat, però hi ha una elusió molt gran per part de les grans companyies. Qui paga són les rendes mitjanes. Més del 75% de la recaptació és IRPF i IVA i més del 80% de l'IRPF són rendes del treball i no rendes del capital. Catalunya és el tercer territori amb el tipus marginal de renda més alt del món, el 56% –a Espanya, és un 52%. A partir de 33.000 euros de base imposable, el tipus de gravamen de l'IRPF és del 40%. La pressió fiscal és enorme pels que realment paguen impostos. Hi ha una estimació que diu que el frau fiscal costa prop de 1.000 euros l'any a cada català. El que es deixa d'ingressar per la via de l'elusió fiscal o el frau és evident que ho acabaran aportant la resta de contribuents.

Com detecteu el frau?

Hi ha tres fronts. Primer, podem fer un inspecció global a una empresa localitzada per saber si defrauda o no, però també tenim l'economia submergida pura i les grans empreses, dos fronts on es produeix frau i on ens costa molt més arribar, arran de la creació d'un entramat que passa per dos o tres països. A més, hi ha un intercanvi d'informació nul per part de molts països. Diria que el frau intern està controlat, però el frau transnacional se t'escapa totalment perquè la normativa internacional és complicada i l'enginyeria fiscal és molt agressiva. Fins al punt que, l'any passat, es va crear una oficina especial per inspeccionar les grans empreses que tenen un volum alt de negocis al nostre país

i paguen pocs impostos. És evident, però, que si estan ben assessorades i el que fan no és il·legal, continuaran amb els seus jocs fiscals per pagar pocs impostos.

Després de la inspecció, arriba la justícia, quan arriba. Recentment, el Suprem ha condemnat l'empresari i president del Barça Josep Lluís Núñez a tan sols dos anys i dos mesos de presó pel cas Hisenda (trama d'inspectors que afavorien l'estalvi fiscal d'empresaris catalans a canvi de diners). Una pena baixa després de vint anys...

Nosaltres només tenim un any per fer una actuació inspectora i els impostos prescriuen al cap de quatre anys. Molts fets demostrables no s'han pogut atacar per prescripció. Després, la justícia s'eternitza. El problema d'una justícia lenta és que hi ha molt lapse de temps perquè es produeixi qualsevol caducitat, interrupció, defecte de forma... Pels delictes financers, cal una celeritat especial, s'haurien de posar mitjans per accelerar els processos. Es dicta sentència molt tard, de fet, quan es dicta, pràcticament ja s'ha oblidat. Jo estudio un expedient i, quatre o cinc anys després, vaig a un judici oral a fer una declaració d'un cas de fa més de cinc anys.

El sistema fiscal castiga les classes populars i premia les grans corporacions?

El sistema fiscal hauria de ser redistributiu. Al final, ens trobarem que tenim una classe alta que evadeix impostos, una classe mitjana que, amb sofriment, paga impostos i una classe baixa que no pot pagar perquè no té renda. El problema és que el sistema fiscal hauria de ser progressiu, però les rendes del capital no tenen progressivitat. A més, s'han d'eliminar els paradisos fiscals. O els eliminem o les economies fan fallida perquè permeten un drenatge de liquiditat exagerat. Hem tingut una època molt bona de 2000 a 2008, s'han generat molts diners. Després, esclata la crisi i no sabem on són aquests diners. L'any 2008, hi havia 105 milions en bitllets de 500 euros. Espanya era el país de l'eurozona amb més bitllets de 500. Tocaven més de dos bitllets per cada espanyol. Cada persona tenia 1.000 euros a la cartera i, si ara no els tenim, és que algú els té per nosaltres. Els diners han sortit i ara ens queda la gestió de la misèria.

Mobilitzades

Rugien motors. Les cadenes de producció utilitzades per la fabricació d'automòbils en massa feien possible el desenvolupament de l'estat del benestar i la construcció de la societat de consum. Tot anava bé, les empreses i les institucions feien que el país funcionés. Avui, no hi ha soroll de ferralla. Les administracions retallen la despesa pública i els concessionaris són buits. Una única sortida digna, compartir. Per sort, la creativitat de la gent i una confiança renovada en la comunitat han creat una nova generació de consumidores, més solidària i col·laborativa.

Oriol Agulló
quadersndillacrua@setmanaridirecta.cat

Un missatge clar: el bitllet més venut de la xarxa de transports públics de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la T-10, s'ha encarit més d'un 71% durant els darrers deu anys. Un augment continuat molt per sobre de l'IPC –l'arribada de 2014 ha representat un increment de prop del 5% per als diversos tipus de tarifes de transport públic– que, per a la plataforma #StopPujadesTransport, “converteix el transport públic, pagat per tothom a través dels impostos, en un luxe per als usuaris i en un autèntic transvasament de fons públics cap a les empreses que el gestionen”. Mentrestant, denuncien des de la plataforma, l'empresa gestora del bus i el metro de Barcelona, TMB, manté l'opacitat sobre el seu pressupost i sobre el sou dels 603 membres de l'equip directiu. Cada vegada més persones i col·lectius s'uneixen a la plataforma i les concentracions que convoca per demanar la retirada de l'augment de tarifes –la congelació dels preus de 2013– i per crear una taula social que fixi les tarifes de transport públic de l'àrea metropolitana de Barcelona proliferen arreu.

Amb el lema *Ells apugen el preu, tu l'abaixes*, tot just farà dos anys, en el si de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB), va sorgir la T-11. Es tracta d'una iniciativa de suport mutu que pretén treure el màxim profit a la targeta T-10, un títol multipersonal i integrat que permet agafar fins a quatre transports en un mateix desplaçament durant un termini d'una hora i quinze minuts. La T-11 promou que les viatgeres cedeixin el darrer viatge de la seva targeta a una altra persona perquè esgoti el temps de trajecte i s'estalvi diners. Per fer-ho, les impulsores promouen fer l'intercanvi amb algú amb qui coincideixin

diàriament o col·locant els bitllets gastats, però no esgotats, a les marquesines dels punts informatius de TMB.

Punts de suport

El col·lapse de cotxes que atapeïa el trànsit a la ciutat de Madrid durant les vagues de metro del juny de 2010 va portar –com en el cas de la T-11– a la creació d'alternatives de desplaçament a través de la solidaritat veïnal. En aquesta ocasió, la iniciativa s'anomenava *Soy punto Rojo* i consistia a posar-se un

Fa deu anys, Jeremy Rifkin va anunciar: “D'aquí vint anys, la idea de propietat ens semblarà limitada o inclús desfasada”

distintiu que facilités que les usuàries compartissin vehicle per desplaçar-se dins l'àrea metropolitana madrilenya. Les vianants que necessitaven desplaçar-se en cotxe i les conductores que volien oferir places lliures duïen un adhesiu vermell a la mà o a la part superior dreta del parabrisa per fer visible la recerca de vehicle. La iniciativa, com assenyalava una de les seves portaveus, Isabel Estrada, va néixer “sense ànim de lucre i en solidaritat amb les treballadores que volien exercir el dret d'anar a treballar”, una proposta –ressaltava– reeixida a països com Alemanya, el Paraguai o França durant vagues o dies de celebracions massives.

Taxis amb bigoti

Si hi ha alguna cosa que hagi crescut des del juny de 2010 és la popularització de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). La darrera moda, en aquest sentit, és similar a la que es va dur a terme a Madrid, però fent ús de *smartphones* per establir el contacte entre conductores i vianants i pagant la voluntat pels trajectes. Es tracta de l'ano-

La Comissió d'Utilitats Públiques de Califòrnia va aprovar la primera llei de mobilitat col·laborativa el setembre de 2013

U.S. National Archives

menat *ridesharing*, una mena de servei de taxi on la persona que fa de taxista no té llicència, sinó que es dona d'alta com a conductora a plataformes com Sidecar, UberX i Lyft. Nascuda a San Francisco, Lyft és la més popular de totes elles i també la més curiosa, ja que, per fer-se visible, ha escollit situar un bigoti rosa a la part capdavantera dels vehicles. El sistema, molt implantat als Estats Units d'Amèrica, acaba de traspasar l'Atlàntic i ha arribat a ciutats com París o Brussel·les. Tot i la seva estrena recent, però, ja ha topat amb les primeres detractores. A França, diverses taxistes han rebutjat les rodes del cotxes de les conductores impulsores de la Lyft europea perquè consideren que es tracta d'una competència deslleial. A Califòrnia, el lloc on el *ridesharing* té més seguidors, se'n va prohibir la pràctica el 2012 gràcies a la pressió de la unió de taxistes, que es negaven a competir amb serveis no regulats i més barats. No obstant això, segons una enquesta feta per Peers, un 77% de la població californiana donava suport al *ridesharing*. Un any després, el setembre de 2013, la Comissió d'Utilitats Públiques de Califòrnia (CPUC) no només va tornar a permetre la pràctica, sinó que va aprovar la primera llei de mobilitat col·laborativa. Pel diari digital

Político, la CPUC no va canviar d'idea per casualitat, sinó perquè el *lobby* que promou una de les plataformes de *ridesharing*, UberX, té una estreta relació amb el president americà Barack Obama i amb l'intendent novaïorquès Michael Bloomberg. La llei californiana, però, va passar a considerar aquestes plataformes com una “companyia de xarxa de transport”, definició que inclou “empreses que proveeixen serveis de transports acordats prèviament per una compensació fent servir una aplicació *online* o una plataforma per connectar passatgers amb conductors que utilitzin els seus vehicles personals”. L'obertura legal, però, va comportar l'establiment de regles, que van semiprofessionalitzar el servei. Des d'aquell moment, l'administració demana als *lyfters* una inspecció prèvia dels vehicles, revisar els antecedents penals de les conductores, una formació específica per a les conductores o l'assegurança obligatòria de les passatgeres.

Un canvi de paradigma

L'exemple californià és el primer que permet regular una activitat d'economia col·laborativa, acostumada a moure's entre les esquerdes legislatives. Tot i això, la massificació de les aplicacions mòbils i la possibilitat d'estalviar

Un bigoti rosa penjat al davant del cotxe distingeix els vehicles del servei Lyft.me

Alfredo Mendez

diners estan popularitzant les iniciatives que connecten la ciutadania per consumir, educar-se, viatjar o finançar-se de manera conjunta i directa. Els beneficis econòmics s'uneixen als socials i els ambientals, ja que, mentre es regenera la confiança i el sentiment de comunitat entre les usuàries i es redueix el consum i la producció de béns materials, s'optimitzen els recursos existents. Fa deu anys, Jeremy Rifkin va publicar *L'era de l'accés*, on anunciava: "D'aquí vint anys, la idea de propietat ens semblarà limitada o inclús desfasada". Amb aquest llibre, el sociòleg i economista apuntava que, en la societat de la postpropietat, "l'estatus social dependrà més de l'accés que de la propietat". Temps més tard, Bryan Walsh, en un article a la revista *Time*, assenyalava que el consum col·laboratiu era "una de les deu idees destinades a canviar el món".

El consum des de baix

Per Albert Cañigueral, enginyer multimèdia i promotor del portal web *Consumo colaborativo*, el consum col·laboratiu és el consum que s'ha fet tota la vida dins els cercles íntims, però afegint-hi les xarxes socials i les aplicacions mòbils. "Sempre hem compartit cotxe per anar de vacances, ens hem passat la roba dels menuts quan s'han fet grans o ens hem deixat diners quan van mal dades", apunta. Per a Cañigueral, "és exactament el mateix, però a una escala més gran i intercanviant-ho amb gent que no coneixes". Totes les iniciatives són diferents i depenen molt de qui les promou, però, en totes elles, coincideix

El 'carpooling', ús de cotxes compartits, compta amb dos milions d'usuàries al mes a escala europea

que hi ha una oferta i una demanda i el fet que cal confiança perquè funcionin. "Hem viscut a l'època de l'hiperconsum, en què les grans empreses i les institucions ens deien que tot anava bé", relata Cañigueral, que afegeix que "hem perdut la confiança que aquestes institucions faran que la societat funcioni". L'enginyer afirma que les iniciatives de consum col·laboratiu "són eines i canals de redistribució de confiança" i conclou que "s'està desmitificant l'actuació a gran escala perquè la gent està descobrint que pot fer moltes coses amb els seus conciutadans".

La mobilitat col·laborativa

De totes les iniciatives d'aquesta nova economia, la mobilitat és, sens dubte, la més destacada. Per Albert Cañigueral, "el més important per canviar els hàbits de consum és vèncer la nostra barrera mental i, en el cas del cotxe compartit, és una barrera baixa perquè

estem acostumats a viatjar en cotxes de desconeguts". El cas de la bicicleta compartida, com el Bicing o la Girocleta, és un altre exemple d'èxit, amb 2,2 milions de trajectes diaris arreu del món. Per a Cañigueral, l'èxit es deu a que "és senzill fer-la servir, és una activitat diària i és molt visible, ja que implica moure's per l'espai públic". Aquest darrer factor és el que diferencia la popularitat de les iniciatives de mobilitat respecte d'altres de consum col·laboratiu com Airbnb —que promou l'intercanvi d'habitatsges—, que queden en l'entorn privat.

Compartir vehicle per fer viatges de curta i llarga distància o per trajectes diaris cada dia està més en boga. Un

altre sistema curiós, també als EUA, és el que rep el nom de *slugging*. Mitjançant aquesta iniciativa, les vianants comparteixen vehicles per augmentar el nombre d'ocupants i, d'aquesta manera, poder utilitzar els carrils d'alta ocupació (VAO).

Iniciatives destacades

L'empresa Easy Innova i el Parc Científic i Tecnològic de la Universitat de Girona van iniciar, el febrer de 2010, les proves del projecte *e-hitchhiking* (fer dit electrònicament), un projecte cofinançat pel Ministeri de Foment, que desenvolupa i implanta un programari de gestió d'un sistema de *carpooling* o cotxes compartits. Avui, Bla-

blacar, Amovens o Carpooling.es són les iniciatives més reeixides de cotxes compartits, amb prop de dos milions d'usuàries al mes a escala europea.

A l'Estat espanyol, una altra fórmula que guanya popularitat és el lloguer de cotxes entre particulars, com SocialCar o MovoMovo. Tot i això, encara es troben en minoria respecte al lloguer de vehicles per hores —o *carsharing*— impulsat per empreses com Avancar.

Ús de les noves tecnologies dins el sector de la mobilitat ha explotat aquests darrers mesos i han aparegut projectes com Wesmartpark, Parclick o BePark, que permeten reservar aparcament; JoinUpTaxi, per compartir taxi; Motit, per fer *motosharing* a Barcelona, o ComparteTren, que consisteix a agrupar persones per comprar tarifes de grup i estalviar diners a l'hora de comprar bitllets de trens d'alta velocitat.

Una nova realitat per a les fabricants

La possibilitat de fer canvis és una manera d'empoderar-se. Tot i que moltes d'aquestes iniciatives neixen com una nova fórmula de negoci i l'objecte de consum no canvia, el fet de consumir-lo de manera col·laborativa també produeix un canvi cultural. En trobem una bona prova dins el món de les fabricants d'automòbils. En un article aparegut el 7 de gener de 2014 a *La Vanguardia*, Dolors Álvarez publicava: "El desinterès dels joves per tenir cotxe propi inquieta els fabricants". A l'article, Álvarez situava la connectivitat a Internet i a les xarxes socials com la nova icona de la llibertat

El fet de consumir de manera col·laborativa produeix un canvi cultural

i es feia ressò que, a Europa, ja fa anys que es venen més bicicletes que automòbils. Concretament, a l'Estat espanyol, es van vendre 780.000 bicicletes i 700.000 cotxes durant el 2012. Si bé és cert que el cotxe ja no és sinònim de llibertat i que la crisi econòmica ha fet que moltes empreses ja no vinguin cotxes, aquestes continuen tenint milions de clientes. En aquest cas, no per adquirir un nou vehicle, sinó per oferir serveis de mobilitat. Un exemple, el trobem en el portal Citeoën Multicity, dedicat a vendre serveis de *carsharing* o *carpooling*, o a l'empresa BMW, que ha obert un servei propi de *carsharing*. Sigui amb la participació de les grans marques o a través de plataformes ciutadanes d'ajuda mútua, les iniciatives de consum col·laboratiu, especialment en l'àmbit de la mobilitat, demostren que la construcció d'un model de consum que promogui els béns col·lectius i estigui basat en les necessitats de les persones depèn de la nostra capacitat d'autoorganització. Siguem creatives i mobilitzem-nos.

Acció de protesta contra les pujades del transport públic a Barcelona el 5 de febrer 2014

- Robert Bonet

El conte de la criada

FOTOGRAFIA: Guillem Mas Autonell

SATI, Sociedad Anónima Tejidos Industriales. Un nom mig amagat a la memòria que retorna en forma de titular. Res de nou: agonia d'expedients de regulació d'ocupació, 46 milions d'euros de deute, concurs de creditors, gent al carrer. Darrere: els Fisas i la lògica. Crisi de la construcció, crisi de la decoració. Malgrat les cadires i els càrrecs a les patronals i els partits que van inflar la bombolla, números vermells. Capitalisme menestral de Círculo Ecuestre que, fins i tot quan els fallen la visió, el crèdit o les capacitats, no perden: perdem nosaltres. Les bates de protesta, penjades al reixat. La segona pell dels obrers com a memòria i manifest: la pau social s'està acabant.

Flashback. Estiu de 1985. Esplugues-Bolvir. Territoris d'elits extractives. La casa de l'amo de SATI era com de nines: totes les parets folrades de roba de colors, a joc amb els cobrellits i les cortines. Vivien al seu catàleg. Ho sé perquè els vaig fer de minyona. Per si no em donaven la beca. Vestidors tan grans com les habitacions més grans que havia vist mai. Armaris tant plens de jerseis Lacoste que semblaven les botigues: tots els colors, en perfecte ordre i gradació.

Porxo amb majordom i ambaixadors. Senyores impecables que humiliaven elegantment les internes filipines i gallegues. Cadells genèticament ensinistrats: la filla gran, onze anys, em recordava que, si es queixava de mi, em fotrien fora. I no pagaria la matrícula de la universitat. Casta de junta directiva de federació de golf. Jo carregava els pals.

Allà vaig llegir *El conte de la criada* de Margaret Atwood, una faula orwelliana sobre un món totalitari i estèril, ple dones esclaves. I vaig fer tota la carrera de periodisme amb beques i vaig estudiar com una cabrona per no ser una minyona... i per no oblidar mai que, en realitat, ho seria sempre. 25 anys després, a la DIRECTA, algú reclama els dos milions d'euros públics perduts als Fisas i, de cop, recordo el nom de l'organització clandestina que va alliberar la criada: Mayday. "Si això és un conte i jo l'estic explicant, puc decidir el final". Per això volen acabar amb les beques. Els becats hem crescut amb bates penjades a casa. I podem decidir el final.

Montse Santolino

RODA EL MÓN

14-15

Milers de sud-sudaneses busquen refugi al nord d'Uganda, la regió més empobrida del país

16

Centenars d'activistes palestines repoblen, durant una setmana, una localitat situada en un territori ocupat per Israel

MADRID // MENTRE EL PP S'ENROCA AL PODER, ELS MOVIMENTS SOCIALS PRENEN ELS CARRERS DE MADRID

Pluja fina de mobilitzacions

Jordi Navarro i Garcia
Madrid

@jnavarroigarcia

Gota a gota. Així és com el poble de Madrid intenta erosionar les polítiques impermeables del Partit Popular (PP), tant al govern de la comunitat autònoma com a l'ajuntament. La Moncloa, però, encara roman lluny. La victòria assolida per la vaga d'escorbaires del mes de novembre passat va insuflar nous ànims a les lluites laborals, mentre que la decisió del Tribunal Superior de Justícia de Madrid (TSJM) de suspendre cautelarment la privatització de sis hospitals ha reforçat la defensa de la sanitat empresa fa més d'un any i mig per la Marea Blanca, amb manifestacions pel centre de la capital de l'Estat espanyol gairebé cada diumenge. A més, la Marea Blanca es va cobrar una peça política de pes dins la *família* popular madrilenya: Javier Fernández-Lasquetty, que va dimitir com a conseller de Sanitat quan el TSJM va fer pública la suspensió cautelar.

Amb una alcaldessa, Ana Botella, que no se'n surt arran de les crítiques de gent pròpia i estranya (el cas Madrid Arena, la candidatura olímpica, la gestió ineficient dels serveis públics) i un president de la comunitat, Ignacio González, atrapat entre les acusacions de presumpta corrupció per l'adquisició d'un dúplex de luxe a Marbella i la plantada de Sheldon Adelson i el seu Eurovegas, les segones files populars esmolten les espases. Ni Botella ni González no han estat escollits a les urnes. La delegada del govern, Cristina Cifuentes, i la presidenta del PP madrileny, Esperanza Aguirre, es mantenen de perfil, a l'aguait.

JORNADA DE MANIFESTACIONS

Alienes al ball de cadires intern del PP, les places i els carrers de Madrid s'omplen de manifestants. El dissabte 8 de febrer va ser una jornada de reivindicació múltiple. Pràcticament, hi va haver de tot, fins i tot una convocatòria fantasma. Al migdia, el Moviment Feminista de Madrid (MFM) va convocar una manifestació contra el projecte que pretén presentar el ministre de Justícia, Alberto Ruiz-Gallar-

dón, per reformar la llei de l'avortament. Ruiz-Gallardón és un polític que va calar entre un sector de l'esquerra madrilenya, tant durant la seva etapa com a president de la comunitat com en el seu pas posterior a l'alcaldia. "Avui Lasquetty, demà Gallardón", clamaven les manifestants. La convocatòria del MFM va aplegar prop de 5.000 persones i va comptar amb el suport de partits com Izquierda Unida, les joventuts del Partit Comunista d'Espanya i Equo. També va comptar amb la presència significativa del Col·lectiu Hetaira, una associació en defensa dels drets de les persones que exerceixen la prostitució. Entre les manifestants, n'hi havia moltes que, trenta anys enrere, ja havien reivindicat els drets reproductius i la despenalització de l'avortament.

A la manifestació per l'avortament lliure, s'hi van sumar, per una banda, les protestes d'una representació de la plantilla de Coca-Cola Iberian Partners afectada per l'ERO que comportaria el tancament de la planta embotelladora de Fuenlabrada i, per l'altra, les treballadores del Centre de Transfusions de Sang, que es van manifestar contra la recent externalització de la donació de sang a peu de carrer a favor de la Creu Roja.

'Avui Lasquetty, demà Gallardón', clamaven les manifestants contràries a la reforma de la llei de l'avortament

També al migdia, hi havia la convocatòria de la plataforma Rodea la Moncloa, que, segons el seu manifest, pretenia sortir de la plaça d'Espanya i arribar fins a la residència del president del govern espanyol, on s'acamparia indefinidament per forçar la seva dimissió. Rodea la Moncloa ha passat com una plataforma anònima, anecdòtica i gairebé fantasma, ja que no tenia cap lligam conegut amb col·lectius ni associacions de Madrid i, per tant, cap assemblea no havia donat suport a la seva convocatòria. La Coordinadora

25-S, impulsora, entre d'altres, de la iniciativa Rodea el Congreso, es va desentendre de la convocatòria. El resultat va ser que, a l'hora assenyalada, a la plaça d'Espanya no hi havia més que un grup reduït de periodistes i nou furgonetes de la Unitat d'Intervenció Policial (UIP).

MANIFESTACIÓ ANTIREPRESSIVA

A les set del vespre, la plaça de Cibeles era el punt d'inici de la manifestació antirepressiva convocada per més de vint col·lectius contra l'anomenada llei Mordassa (o anti 15-M), l'avantprojecte de llei de seguretat ciutadana que vol aprovar el ministre de l'Interior, Jorge Fernández-Díaz. Aquesta norma penalitza actes com les concentracions no comunicades a les institucions de l'Estat espanyol, les ofenses a la "nació espanyola" o les vexacions a agents de l'autoritat -fer una fotografia amb el mòbil ja és suficient- amb sancions administratives (és a dir, sense que calgui cap dictamen judicial) d'entre 1.000 i 600.000 euros.

Prop de dos milers de persones es van sumar a la convocatòria, sota el lema *Contra la seva repressió, la nostra resistència*. El tram del carrer Alcalá entre la Cibeles i la Gran Via, de prop de 350 metres de llargària, era ple a vessar d'agents de policia que, en filera, encerclaven les manifestants. Una vintena de furgonetes de la UIP van prendre el carrer. "Un desplegament de forces de seguretat desproporcionat", afirmaven les concentrades a la DIRECTA. "Una nova provocació de Cifuentes", declaraven. Tot i que, durant el recorregut de la marxa fins a la plaça d'Espanya -final de la manifestació- no es van produir incidents, les UIP van intervenir al barri de Malasaña i diverses agents de país van detenir vuit persones (cinc d'elles, menors d'edat) a la concorreguda plaça del 2 de Maig. Segons fonts policials, totes les detingudes pertanyien a les Brigades Antifeixistes. Les menors van quedar en llibertat el dia següent i les altres tres van passar a disposició judicial després de ser retingudes a la Brigada Provincial d'Informació de Moratalaz. La repressió s'endureix a mesura que la lluita popular avança. ◀

Concentració per celebrar la paralització del pla de privatització del conseller de Sanitat de la comunitat de Madrid Javier Fernández-Lasquetty / JUAN ZARZA - DISO PRESS

UGANDA // TRES ANYS DESPRÉS DE LA INDEPENDÈNCIA DEL SUDAN DEL SUD, EL CONFLICTE ARMAT DICTAMINA EL DIA A DIA A LA REGIÓ

Les cicatrius obertes del nord d'Uganda

La regió més empobrida del país ha rebut desenes de milers de refugiades sud-sudaneses, fet que augmenta la tensió en una zona fortament castigada per dues dècades de conflicte.

Marc Font
Adjumani
@marcfontribas

Són quarts de deu de la nit d'un dilluns. Johnson Street, un carrer cèntric de Kampala, és el punt d'inici d'una breu immersió al nord d'Uganda. El primer destí és Adjumani, una ciutat de 40.000 habitants de la regió del Nil occidental. Deu hores de trajecte en autocar per fer 500 quilòmetres, la meitat dels quals, per una pista de terra plena de clots. La benvinguda a Adjumani, ciutat capçalera del districte homònim fronterer amb el Sudan del Sud, arriba en forma de ràfega d'aire molt càlid. El brogit, el caos i el soroll sense fi de Kampala han desaparegut. El verd gairebé constant de la humida Buganda -la regió de la capital- ha canviat pel marró, un paisatge àrid on la sorra ho envaïx tot i els arbres són més aviat escassos.

Tot i que la pobresa és visible a la ciutat, no té res a veure amb el que pateixen les refugiades

Les diferències no són únicament paisatgístiques. Només cal parar l'orella i obrir els ulls per adonar-se que Adjumani i la resta del nord d'Uganda és un món completament diferent de Kampala. El luganda, l'idioma bantu que es parla a la gran ciutat, ha estat substituït pel ma'di, una llengua nilòtica. La desconfiança vers la capital és la norma entre la població local, víctima d'una guerra irresolta durant més de dues dècades. Les cicatrius del conflicte són visibles i

Camp de refugiades de Nyumanzi / MARC FONT

les conseqüències perduren. Les suposades inversions del govern central -en gran part, desaparegudes en la teranyina de la corrupció- no han servit perquè el nord d'Uganda deixi de ser la regió més marginada del país, amb un 46% de població pobre, més del doble que a l'est, la segona àrea més depauperada, segons les dades de l'oficina nacional d'estadística de 2010.

REFUGIADES SUD-SUDANESES

En poques setmanes, la població del districte d'Adjumani ha registrat un augment de 50.000 persones, provinents del Sudan del Sud. Són refugiades i han fugit del conflicte que sacseja el país des del 15 de desembre. Ho han perdut gairebé tot i, de moment, viuen amuntegades en campa-

ments. Moltes d'aquestes persones dormen al ras i totes es queixen de gana. Són víctimes del que va començar com un enfrontament polític dins el partit únic, el Moviment d'Alliberament del Poble Sudanès (SPLM, en anglès), pel control dels recursos -bàsicament el petroli i els llocs de treball de l'administració- en mans del govern. Però la pugna entre el president Salva Kiir -de l'ètnia dinka, la més nombrosa del Sudan del Sud- i l'exvicepresident Riek Machar -que és nuer, el segon grup més gran del país- ha mutat en un esclat de violència interètnica.

Segons les organitzacions humanitàries, ja s'ha cobrat 10.000 vides i l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) xifra en gairebé 900.000 les persones que han fugit de casa, 130.000 de les

quals s'han refugiat als països veïns. Uganda, el principal soci comercial del Sudan del Sud, que ha enviat centenars d'efectius militars en suport de Salva Kiir, acull la meitat de les refugiades, però la seva arribada ha generat recels entre la població local. David Chudi, càmera aficionat i veí d'Adjumani, afirma a la DIRECTA: "Els hospitals i els serveis socials que tenim normalment són insuficients i ara estan totalment saturats".

Tot i que la pobresa és visible a la ciutat, no té res a veure amb el que pateixen les refugiades. El centre de trànsit de Dzaipi, a quinze quilòmetres de la capital del districte, és un retrat ben clar de l'últim -de moment- drama humanitari africà. Disseminat per acollir 400 persones, n'ha arribat a allotjar 35.000 i, quan el trepitjo, n'hostatja prop de 7.000. Athou Reech, de 35 anys, i Rebecca, que supera els 60, són dues dones que passen el dia sota l'ombra d'un arbre, damunt un simple tros de plàstic, acompanyades de les famílies i amb les poques pertinències que es van poder emportar encabides dins una simple motxilla. Són de Bor, la capital de l'Estat de Jonglei, un dels epicentres dels combats. "Tenia casa, terres i bestiar i, ara, ja no tinc res", comenta Rebecca. Athou Reech, que ja no té llet materna per alimentar el seu nadó de cinc mesos, afegeix: "Vaig viure la independència de 2011 amb l'esperança que seria l'inici d'un futur millor. S'ha esvaït del tot". No es plantegen tornar a curt termini.

Mentrestant, malalties com el còlera, la malària o el xarampió s'escampen per Dzaipi i per Nyumanzi -un assentament situat a cinc quilòmetres i obert per descongestionar el centre de trànsit- i la malnutrició es cronifica. L'ACNUR diu que garanteix dos àpats per persona al dia, però totes les refugiades consultades afirmen que amb prou feines en reben un. El subministrament d'aigua encara és més limitat i Lucy Beck, portaveu de l'ACNUR a l'àrea, reconeix que tot just poden donar entre vuit i dotze litres per persona i dia, xifra que se situa a anys llum dels 122 litres de consum mitjà de la població barcelonina.

ZONA OBLIDADA

Les més de dues dècades de conflicte sagnant entre l'Exèrcit de Resistència del Senyor (LRA, en anglès) i les forces armades ugandeses van destrossar gran part de les infraestructures de la zona. David Chudi subratlla que, tot just fa un any, Adjumani va recuperar un subministrament més o menys estable d'electricitat,

després de tretze anys dependent de generadors, en un territori on el combustible és un 10% més car que a Kampala. Trobar-hi una bona connexió a Internet és químic. “Des que governa Museveni (fa 28 anys), patim un déficit crònic d’inversions”, que interpreta com una “venjança” pel suport, matisable, del nord a les dictadures militars de Milton Obote i Idi Amin Dada, que van presidir el país entre el 1966 i el 1985.

Al sud-est d'Adjumani, trobem Gulu, la principal ciutat del nord del país i d'Acholiland. Tres hores per fer 90 quilòmetres per un camí polsegós. Avui, acull desenes d'ONG d'arreu, però, durant gairebé dues dècades, era com si no existís, paradigma perfecte d'un conflicte oblidat. De fet, l'Oficina de les Nacions Unides per a la Coordinació d'Assumptes Humanitaris (UNOCHA) no s'hi va instal·lar fins al 2005, tot i que la guerra havia causat 100.000 morts i havia desplaçat 1,8 milions de persones -que vivien confinades en 200 camps de la regió controlats per l'exèrcit i avui ja tancats- i que l'LRA (la milícia fonamentalista cristiana liderada per Joseph Kony que tenia com a objectiu primigeni implantar un govern basat en els deu manaments) havia segrestat prop de 30.000 menors, a les quals convertia en soldats o esclaves sexuals. Els pocs centenars de membres que queden avui a l'LRA es mouen entre la República Centreafricana, el Sudan del Sud i la República Democràtica del Congo i el nord d'Uganda està pacificat.

MARQUES D'UNA GUERRA

“Patim un atur molt elevat, la prostitució infantil és habitual, hi ha molts casos d'alcoholisme i violència contra les dones, l'analfabetisme és molt elevat... Som una societat sota un trauma social”, enumera Moses Odokonyero, periodista i membre del Northern Uganda Media Club (Numec). Entre altres activitats, l'organització porta a terme el programa Facing Justice (Enfrontant la justícia), que investiga, monitoritza i analitza assumptes vinculats als conflictes de la zona amb l'objectiu de contribuir a la resolució i evitar una nova escalada. “Fem periodisme de pau”, afirma Odokonyero.

Una altra iniciativa que treballa la reconciliació és Refugee Law Project, que compta amb programes adreçats a les desplaçades, a les quals dona suport jurídic. Denis Barnabas, el responsable de projectes, explica a la DIRECTA: “Uganda s'ha pacificat, és cert, però estem lluny d'una pau

Gulu és la principal ciutat del nord d'Uganda / M. F.

Al municipi de Kitgum, hi ha la seu del Centre de Documentació de Memòria Nacional i Pau / M. F.

positiva. Per tenir-la, s'han de solucionar aspectes com la pobresa, la desocupació o l'analfabetisme”. Moses Rubangangayo, un dels fundadors de l'ONG Information for Youth Empowerment Programme (IYEP, Informació per al Programa de Promoció del Jovent) hi afegeix: “La pau positiva requerirà dècades de feina perquè estem tractant els efectes del conflicte, però no les seves arrels, com la lluita per la terra, la desconfiança entre el nord i el sud del país o la manca d'inversions”.

Un aspecte fonamental en la resolució de qualsevol conflicte és la justícia transicional. Sobre ella, Denis Barnabas lamenta que l'atenció occidental al nord d'Uganda hagi implicat la importació d'un model de justícia bàsicament punitiu, en referència a l'ordre d'arrest de la Cort Penal Internacional (CPI) contra Kony. Barnabas advoca per prioritzar el *mato oput*, un meca-

nisme de justícia tradicional acholi que es basa en la participació de la societat, permet refer relacions trencades i té una funció reparadora. “Vincula pau i perdó”, subratlla, i “facilita el retorn a les comunitats dels antics guerrillers de l'LRA”, com ara Moses Rubangangayo. Segrestat quan tenia quinze anys, Rubangangayo va arribar a ser tinent de la milícia. El 2004, en va sortir i, amb alguns antics companys, va crear una organització que, des d'aleshores, ha atès més de 3.500 joves víctimes del conflicte. “La nostra filosofia és treballar de víctima a víctima i demostrar, amb el nostre exemple, que és possible sortir-se'n”, exposa Moses.

LA XACRA DE LA CORRUPCIÓ

Els tres coincideixen a alertar de la problemàtica amb la terra, arran del retorn de la població desplaçada per la guerra.

Moltes persones es van trobar que no podien demostrar la propietat d'unes terres (no en tenien els títols) que, en molts casos, havien estat ocupades per altres famílies o se les havia apropiat el govern, que posteriorment hi ha potenciat la implantació de projectes de l'agroindústria -per exemple, plantacions de canya de sucre- o l'inici d'explotacions petroleres, en el cas del districte d'Amuru. Una altra qüestió important que cal resoldre és la relació entre el nord i el sud del país, caracteritzada per la desconfiança, encara ben present. El 2007, el govern central va llençar el Pla de Pau de Recuperació i Desenvolupament, que a la pràctica s'ha traduït en poca cosa. Els tres entrevistats coincideixen que s'han dissenyat molts projectes, sobretot finançats amb fons de donants internacionals, però que els diners s'han perdut en la teranyina de la corrupció. “El govern d'Uganda encara ens tracta com un territori oblidat”, es queixa Denis Barnabas.

“La pau positiva requerirà dècades perquè estem tractant els efectes del conflicte, però no les seves arrels”

110 quilòmetres al nord-est de Gulu, hi ha Kitgum, l'última etapa del viatge pel nord d'Uganda. L'objectiu és visitar el Centre de Documentació de Memòria Nacional i Pau, una iniciativa conjunta del govern local, la Facultat de Dret de la Universitat de Makerere (Kampala) i el Refugee Law Project. Pretén facilitar el diàleg i la convivència entre les comunitats i, alhora, convertir-se en un espai de memòria de les víctimes dels diversos conflictes que han sacsejat la zona. El recinte museístic funciona a mig gas i el trobo tancat. En tot cas, és una altra mostra de la feina que es fa per cicatritzar les ferides d'una guerra eterna i, durant molt de temps, oblidada. Kitgum, com Gulu i Adjumani, és una ciutat segura, que arrossega traumes postconflicte, una enorme bossa de pobresa i un gran déficit d'infraestructures. Poc després, agafaré un dels dos únics busos cap a Kampala, on arribaré el dissabte a la nit, dotze hores més tard, amb el convenciment d'haver conegut un país completament diferent. ◀

DEL 13 AL 22 DE FEBRER ALS CINEMES GIRONA

ZINEMALDIA

DI FESTIVAL DE CINEMA BASC A CATALUNYA

euskal etxea

GERNIKA BAJO LAS BOMBAS // Assistent: Lander Ordoña, Pep Tosar, Mark Gharzani // **FAZPIA GORRIZA** // **SORMENAREN BIDE EZKUTUAK + A LA BIZKAINA** // Assistent: Lutz Jagme // **SORMENAREN** // **LAITZ GALAZA** // **Dir. Aitz Bizarri** // **KIMJAK** // **UMEZURTZAK** // Assistent: Patxo Tolentia // **Actors: Mikel Anzoriz, Zubeldi** // **Producció: Ernest Del Río** // **Director: El Precio de la Libertad** // Assistent: Ana Murguieran // **Director: Joaquim Trincado** // **Productors: GENIK GABE, 900X133** // Assistent: Mónica Zumeta // **Director: Piko Ruiz** // **Productors: VIOLET** // **EL METODO ARRIETA** // Assistent: Jorge Gil de Muelana // **Director: MENTOXU** // **COJRODES ARRIETA** // **Protagonistes: EUSKARA JENDEA** // Assistent: Ribai Castro, Mikel Arredondo // **Lutxo Epia** // **Director: ENCIERRO 10: BULL RUNNING IN PAMPLONA** // Assistent: Jose Luis Rubio // **Productors: ASIER ETA BLOK** // Assistent: Aritz Merino // **Actors: Menna** // **Director: Atxaya**

CISJORDÀNIA // CENTENARS DE PERSONES VAN REPOBLAR UNA LOCALITAT SITUADA EN UN TERRITORI OCUPAT PER ISRAEL EL 31 DE GENER

Activistes palestines desafien l'ocupació de la vall del Jordà

Laila Serra
Cisjordània
@LailaSerra

El pla s'havia gestat a foc lent durant setmanes. El 31 de gener al migdia, més de 300 activistes es van desplaçar des de diferents punts de Cisjordània i van arribar al seu destí, la localitat d'Ein Hijleh. Flanquejades per centenars de palmeres, en un indret bucòlic propi de l'orientalisme de Fortuny, s'aixecaven les quatre cases d'origen cananeu del poble, abandonades des de l'any 1967 arran de la Guerra dels Sis Dies i avui pertanyents al patriarcat grec ortodox.

Tant bon punt les activistes van arribar a Ein Hijleh, es va llegir el manifest, que anunciava el propòsit de "fer reviure el poble, restaurar-lo i treballar la terra per retornar-la als seus propietaris legítims, els palestins i les palestines". La iniciativa, organitzada pels Comitès de Resistència Popular, va ser batejada amb el nom de *Melh Al Ard* (La sal d'aquesta terra, en àrab), fent referència al proverbi bíblic (Mateu 5:13-16) que diu: Vosaltres sou la sal de la terra.

Un dispositiu format per 500 soldats israelians va desallotjar el poble d'Ein Hijleh i va ferir 41 persones el 7 de febrer

L'objectiu era romandre allà el temps que fos possible i aconseguir que les famílies palestines s'hi establissin de manera permanent. L'acció, de caire simbòlic i noviolent, és una mostra del rebuig a les intencions d'annexionar la vall del Jordà a Israel i posa sobre la taula la il·legalitat que suposa l'ocupació de Palestina.

Les activistes van condemnar les negociacions de pau que s'estan duent a terme actualment amb l'argument que el pla

impulsat per John Kerry (secretari d'Estat dels EUA) pretén establir un Estat palestí desfigurat mentre afavoreix la permanència militar israeliana a la vall del Jordà.

El setge i les incursions constants que mantenia l'exèrcit israelià sobre el poblat per impedir que hi arribessin aigua i aliments no van fer decaure l'ànim ni l'energia de les habitants d'Ein Hijleh, cada vegada més nombroses. Des del primer dia, es van dur a terme diferents activitats que van tornar a fer brollar la vida al poblat. Així, les tasques matinals de restauració i neteja de l'espai es combinaven amb els debats i les discussions polítiques durant les tardes. A la plaça del poble, hi havia una cuina comunitària i un centre mèdic que funcionaven les 24 hores del dia. Un projector permetia organitzar cinefòrums que generaven llargues discussions polítiques i facilitaven un dels objectius de la campanya, crear espais perquè les activistes poguessin establir vincles i teixir xarxes. El setè dia, mentre l'assistència de persones no deixava d'augmentar, un dispositiu de 500 soldats israelians, segons l'organització, va encerclar el que ja s'havia convertit en un oasi d'esperança i va acabar evacuant les seves habitacions amb brutalitat.

EVACUACIÓ VIOLENTA

Nariman Al Tamimi, veterana activista de la resistència popular, explica com va ser l'evacuació per part dels més de 500 soldats israelians que conformaven el dispositiu: "Ens donaven cops a les cames i tiraven bombes de so per atemorir la gent. Amb les culates dels fusells i les botes militars, colpejaven els joves i, als que intentaven mitjançar amb els soldats, els empenyien a les fogueres". L'activista afegeix que va ser una evacuació molt dura, "l'ús de la violència va ser del tot desproporcionat".

El balanç va ser de 41 persones ferides, una de les quals va passar un dia sencer a la unitat de cures intensives. No hi va haver detingudes, però es van requisar i destruir la majoria de béns del poble.

Munder Amira, responsable dels Comitès Populars de Resistència, informa que s'estan assessorant legalment per denunciar la brutalitat del dispositiu d'evacuació i la desproporció de forces aplicada sobre la població d'Ein Hijleh davant les autoritats i a la comunitat internacional. Amira afegeix que la campanya La sal d'aquesta terra no s'atura aquí, sinó que prossegueix, determinada a continuar lluitant contra l'expropiació il·legal de terres, la judaïtzació i la vulneració de drets humans que pateixen les palestines de la vall del Jordà.

LA VALL DEL JORDÀ

La vall del Jordà conforma el 28,5% del territori de Cisjordània. Amb un clima agradable i una gran riquesa en recursos aquífers, és l'àrea més fèrtil de la zona i, per tant, és un motor agrícola important. Aquest fet la converteix en una regió molt atractiva per a Israel. El 94% de la superfície de la vall del Jordà, però, es troba a l'àrea C segons la divisió administrativa resultant dels acords de Pau d'Oslo i, per tant, està sota control israelià (administració i seguretat).

La colonització de la zona va començar l'any 1968 amb la construcció de tres assen-

Activistes palestines després de la lectura del manifest que anunciava el propòsit de fer reviure el poble d'Ein Hijleh el 31 de gener / PAU FABREGAT

taments. Segons dades de l'organització israeliana B'Tselem, actualment, hi viuen 9.000 colones jueves, repartides en 36 assentaments il·legals. La població palestina, en canvi, resta al punt de mira de l'exèrcit israelià. B'Tselem afirma que les ordres de demolició de cases palestines són constants, així com l'expropiació de terres de cultiu i els atacs reiterats contra la pagesia amb l'objectiu d'expulsar-la de la vall. Mentre les colones israelianes reben ajudes molt generoses i facilitats per part de l'Estat d'Israel, les comunitats palestines s'enfronten a severes restriccions de moviment, obstacles legals a l'hora de construir i la prohibició d'utilitzar els recursos aquífers del territori.

Actualment, 44 companyies israelianes -Agrexco, Carmel i Ahava són algunes de les més conegudes- operen a la vall del Jordà a través de l'explotació il·legal de la terra i l'aigua del territori. És per aquest motiu que són objectiu prioritari de la campanya Boicot Desinversions i Sancions contra l'Estat d'Israel, una iniciativa impulsada per més de 150 organitzacions palestines que demana, entre altres coses, el respecte dels drets humans i l'acompliment de la legalitat internacional. ◀

La Directa arriba al número 350!

Ho celebrem sorteant dos lots entre les nostres subscriptores

El suport que ens donen les subscriptores és bàsic per garantir la viabilitat econòmica del projecte. Per celebrar que arribem al número 350, sortejarem dos lots entre les prop de 1.900 subscriptores de la Directa. Cada lot estarà format per una cistella ecològica de la cooperativa Més fresques que un enciam i una samarreta de Tinta Sonora.

Hi participen automàticament totes les subscriptores de la Directa. Anunciamen les guanyadores al "Corri i ha ha" de la Directa 350

/ LOURDES LAO

EXPRESSIONS

“A contracorrent espero viure”

Viena Edicions publica ‘Reviu la flama’, el nou llibre del poeta barceloní Jordi Tena i Galindo.

Com una flor, la poesia pot néixer a qualsevol lloc: als jardins i als boscos, però també enmig del desert o en una fissura de l’asfalt. El que cal és la passió, la sensibilitat, l’esperit d’observació i la capacitat de penetrar l’ànima, la d’un mateix i la de l’altra gent. I això és el que fa ‘Reviu la flama’, el segon poemari del barceloní Jordi Tena i Galindo, una obra que deixa petjada. El 2012, Tena i Galindo va publicar el seu primer llibre, ‘Vent de pau’ (Comanegra), a part d’una dotzena de narracions breus recollides en llibres col·lectius i diversos articles. A ‘Reviu la flama’, hi llegim records i esperances, fotogrames poètics del nostre món i reflexions íntimes sobre la vida; tot això i molt més. Ens hem trobat amb aquest jurista de formació i escriptor vocacional per parlar del seu darrer llibre.

Steven Forti

@La_Directa

Dius que ets un funcionari de dia i un poeta de nit. Què és, per tu, la poesia? Una via d’escapament, de recerca, de descobriment d’un mateix?

Quan vaig començar a escriure pel plaer de fer-ho, ara fa vint anys, només escrivia narrativa. Sempre he estat una persona tímida i penso que, gràcies a la narrativa, podia amagar-me darrera dels personatges. Passat el temps, curiosament quan ja havia assolit la condició de funcionari, vaig atrevir-me amb la poesia, que implica mostrar la part més amagada d’un mateix. Potser el pas dels anys m’havia aportat més experiència i havia après a conviure amb la meva timidesa. Sigui com sigui, des d’aquell moment ja no he abandonat la poesia, i em trobo molt còmode combinant els formalismes

de la vida de funcionari amb una segona vida, on jugo amb el llenguatge per poder explicar la meua visió de les coses.

Al teu llibre, la memòria i el record es barregen amb l’esperança i el somni...

Hi ha records que perduren perquè responen a vivències que marquen especialment. En el meu cas, quan analitzo el passat i fins i tot el present acostumo a utilitzar un to més aviat melancòlic, però no tot és pessimisme en els poemes. Entenc que la negativitat s’ha d’afrontar i que l’escenari de què disposem per lluitar i per millorar les coses, individuals i col·lectives, és el futur. En aquest sentit, m’identifico amb Gramsci quan diu que cal conrear el pessimisme de la raó i l’optimisme de la voluntat.

“M’identifico amb Gramsci quan diu que cal conrear el pessimisme de la raó i l’optimisme de la voluntat”

Les teves poesies tenen molts espais físics. La ciutat de Barcelona, amb els seus bars i la seva vida diürna i nocturna, és el centre de molts poemes, però també hi apareixen altres indrets com Besiers i el cap Polònia...

És cert. Molts dels poemes se situen a llocs concrets perquè, en la majoria dels casos, són conseqüència d’experiències viscudes. Barcelona és la ciutat on visc i la que apareix més reflectida als versos, però una visita puntual a qualsevol altra ciutat ja pot generar un moment poètic. De tota manera, també parlo d’indrets que no he trepitjat mai, com Xile o el cap Polònia. Són escenaris que apareixen als poemes com a construccions mentals, sentimentals i fins i tot oníriques.

/ SARAI RUA

Dediques un poema a Leonard Cohen, un a Gloria Fuertes i un altre a Joaquín Carbonell. També hi ha un poema que és un càntic a Cesare Pavese. Són les teves influències més importants?

Al llarg del temps, m’han influenciat molts escriptors, músics i artistes. Seria difícil dir quines són les meves influències principals. Leonard Cohen, com a músic i com a poeta, ha estat molt important en la meua vida. Gloria Fuertes em va fer gaudir de la poesia quan encara no sabia què era la poesia. Joaquín Carbonell m’ha acompanyat en molts moments amb la seva música i, sobretot, amb la seva cançó “Me gustaria darte el mar”. Finalment, Cesare Pavese també és un

referent poètic, sens dubte; per a mi, va ser especialment colpidor acostar-me a la cambra on es va treure la vida.

Molts poemes mostren la solitud de fons, que de vegades arriba a ser quasi la protagonista dels teus versos. Però també dediques una oda a la gent bohèmia. Són diferents facetes de la teua personalitat?

La solitud és un dels meus temes més recurrents. Podria dir, fins i tot, que és una de les meves obsessions. Però la solitud, que pot ser molt dura, també pot tenir avantatges. Per exemple, dóna peu a l’observació i, d’aquesta manera, és possible conèixer altres ambients, com l’ambient que es respira als bars bohèmies. I cal dir que, en aquest tipus d’ambients, no és massa difícil relacionar-se amb les altres persones.

“La solitud és un dels meus temes més recurrents; podria dir, fins i tot, que és una de les meves obsessions”

Reviu la flama sembla més aviat un llibre personal i íntim, però, en algunes poesies, fas unes reflexions sobre el nostre present, per exemple: “Ens enganyem / i ens agrada” o “Ja no queda viva una dictadura, / i si que som esclaus d’uns altres mals”.

Penso que les reflexions i les experiències que es recullen a *Reviu la flama* no es poden entendre sense tenir en compte el context en què s’han creat o viscut. Així doncs, era inevitable fer referència a qüestions que afecten la societat actual. En aquest sentit i a partir dels exemples que poses, el llibre fa referència al concepte de felicitat que vol imposar la societat de consum i també a alguns dels problemes que encara s’han de resoldre en aquest país i al món.

“A contracorrent espero viure”, escrius en un dels poemes d’aquest llibre. Què significa aquest vers per tu? Vull sentir-me lliure i ser fidel a mi mateix. Almenys, vull intentar-ho. ◀

+info

Jordi Tena i Galindo
Reviu la flama
Viena Edicions, Barcelona, 2013

Erich Fromm

i la por a la llibertat

Una crida per recuperar l'obra del pensador alemany i utilitzar-la per analitzar el present.

Txema Seglers
@La_Directa

Erich Fromm va néixer l'any 1900 a Hesse (Alemanya) en el si d'una família d'origen jueu. Va participar en les primeres investigacions de l'Escola de Frankfurt i se'l considera un psicoanalista important del segle xx. Després d'anys d'investigació científica, es va desvincular d'escoles i corrents per crear, finalment, un humanisme filosòfic d'arrel psicològica. Malauradament, com altres pensadores de principi de segle, va haver d'emigrar als Estats Units a causa de l'arribada al poder del partit nazi l'any 1934. Començaven els totalitarismes i s'acostava la II Guerra Mundial.

Ens podem imaginar l'horror d'aquells anys d'entreguerres: la fam, la misèria i la desesperació de milers d'éssers humans. I alhora, esfereir-nos per la irrupció a Europa de les ideologies més terribles, que van permetre justificar els crims més injustificables de tota la història moderna. Davant d'aquestes circumstàncies, Fromm va escriure *La por a la llibertat*, un llibre magnífic per entendre la psicologia d'aquests moviments de poder i conèixer com incideixen en un dels valors més inherents de l'existència humana: la llibertat.

Per Erich Fromm, la llibertat i la vida humana són inseparables. Si Freud considera que la societat és un element repressiu, Erich Fromm defensa que la societat també posseeix una funció creadora. Per tant, la relació de l'ésser humà amb el món no és estàtica, sinó dinàmica. Així, Fromm assenyalava tant la importància del factor psicològic en tot procés social com la interdependència que mantenen ambdós. Però, aquesta actitud menys rígida (per entendre'ns) que la de Freud no el cohibeix a l'hora d'expressar una preocupació relle-

Erich Fromm (1900-1980) / FUNDACIÓ ERICH FROMM

vant després de patir les conseqüències del nazisme: "Hem hagut de reconèixer que milions de persones, a Alemanya, estaven tan ansioses d'oferir la seva llibertat com els seus pares de lluitar per ella; que, en lloc de desitjar la llibertat, buscaven camins per refusar-la, i que milions de persones restaven indiferents". En efecte, el nazisme abocava les persones a l'aïllament perpetu, relegant la llibertat individual per evitar l'angoixa i la solitud. Amb altres paraules: la multitud em protegeix i m'allibera de responsabilitzar-me de la meua llibertat. Ara bé, sotmetre's es l'únic camí possible per desfer-se d'aquestes angoixes? Fromm respon la qüestió. Proposa un únic lligam, creador i creatiu alhora, entre la persona i el món: "La relació espontània vers els altres i la natura, relació que, alhora, uneix l'individu amb el món sense menyspreu de la seva individualitat". Davant la seva llibertat, l'ésser humà pot prendre dues deci-

ons: sotmetre's o lligar-se creativament als altres. Però, al seu llibre, no tan sols reflexiona sobre la psicologia del nazisme, sinó que aprofundeix en moltes de les dificultats emocionals de l'individu modern. Per a Fromm, les democràcies modernes han originat la falsa creença de fer-nos sentir lliures i, sovint, confonem individualisme amb llibertat. Ens imaginem nosaltres mateixos com a éssers lliures, regits tan sols per la nostra pròpia determinació. Però, davant d'aquest miratge, el pensador alemany és rotund: "El dret d'expressar els nostres pensaments només té significat si som capaços d'expressar pensaments propis". Fromm observa que, tant en les dictadures com en la nostra pròpia societat, encara existeixen els fets que redueixen la personalitat genuïna de cadascú. Els símptomes són evidents: la por de la mort, la repressió dels sentiments espontanis, l'angoixa d'aïllament i solitud, etc.

Enmig de la creixent complexitat del món modern, l'individu no assoleix un sentiment de veritable arrelament i, alhora, pateix una imatge seva i del món errònia: la seguretat que res no l'afecta. La societat de l'entertainment ajuda a teixir aquesta teranyina. Però Fromm proposa un principi clàssic i assumible per a tothom: coneix-te tu mateixa. I sabem que aquesta coneixença és la que més espanta el poder perquè, com escriu el pensador alemany, no han desaparegut certes tendències del poder que encara pretenen atomitzar les persones, considerar les altres com a estranyes i reduir la complexitat del món a una única i trista idea. Després d'aprofundir en l'obra de l'autor alemany, esdevé més comprensible la misteriosa complexitat del món, la cura de l'altre per crear la meua pròpia llibertat i la necessitat urgent d'establir

Davant la seva llibertat, l'ésser humà pot prendre dues decisions: sotmetre's o lligar-se creativament als altres

ponents d'entesa entre tot tipus de radicalismes. Sens dubte, l'obra de Fromm il·lumina aquests moments de turbulències i discrepàncies. Fromm escriu: "Ens hem transformat en automats que viuen en la il·lusió de ser individus lliures (...) I la dificultat que tenim per reconèixer fins a quin punt els nostres desitjos, pensaments i emocions no són realment nostres, sinó que els hem rebut des de fora". Les paraules del filòsof alemany esdevenen demolidores i ens evidencien la nostra pròpia fragilitat, però, com assenyalava el mateix Fromm, conèixer la pròpia fragilitat és el camí de tot desenvolupament humà. Sí, de la fragilitat pròpia de la llibertat personal. ◀

Marc Almodóvar [pròleg de Santiago Alba Rico]

Egipte rere la barricada

Revolució i contrarevolució més enllà de Tahrir

ISBN 978-84-92559-49-7 | 328 pàgs. | 20 €

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

editorial virus

Gattopardo a la irlandesa

La Perla 29 l'encerta de nou amb un muntatge èpic d'una vigència sorprenent gràcies a 'Traduccions', de Brian Friel, un clàssic del teatre irlandès.

Marc Farràs Piera
@La_Directa

Irlanda va declarar la independència el 1916. Va guanyar la guerra contra l'exèrcit britànic, però va perdre la llengua. En tan sols un segle, el gaèlic va passar de ser llengua única a ser emprada per només un 3% de la població. La matriu d'aquesta mort identitària és l'escenari en el qual Brian Friel va idear *Traduccions*, obra cabdal de la dramaturgia irlandesa contemporània i que ara s'estrena (a la Biblioteca de Catalunya) per primera vegada en català (el setembre de 2001, la companyia The Abbey Theatre en va representar quatre funcions al TNC).

UN VINCLE D'AMISTAT TEATRAL

Els vincles que genera el teatre poden ser capritxosos, però, alhora, generen una sintonia molt forta entre realitats escèniques ben diferents. Per exemple, ja fa anys que els muntatges provinents de l'Illa Verda són rebuts amb un entusiasme unànime a casa nostra. Recordem, sinó, l'excel·lència de peces com les de Conor McPherson (*Cançó de Nadal a Dublín* i *Una ciutat brillant*, ambdues a la Beckett) i les de Martin McDonagh (*El tinent d'Inishmore* -al TNC-, *The Lonesome West* -al Versus- i, sobretot, l'extraordinària versió de *L'home dels coixins* que va signar Xicu Masó al Lliure).

Enmig d'una obra coral, el personatge d'Owen assumeix el rol de frontissa entre el bàndol conqueridor i el nadiu

Escrita el 1980, *Traduccions* ens parla de qüestions de plena actualitat -avui més que mai- i ho fa al més pur *Irish style*, amb una combinació irresistible d'humor negre, romanticisme, melancolia, subtils i astúcia, i amb l'omnipresència d'un paisatge de gran força evocadora.

CARTOGRAFIA D'UN FINAL D'ETAPA

Friel ens trasllada a la Irlanda de 1833, a Baile Beag, un llogarret del comtat de Donegal, al nord del país. La tranquil·litat de l'indret és alterada per l'arribada d'uns enginyers reials de l'exèrcit anglès encarregats de cartografiar i toponomitzar la comarca en anglès, arraconant el gaèlic, idioma propi de la regió. Per refor-

çar el conflicte lingüístic, Friel situa tota l'acció a l'escola de la vila, comandada amb mà de ferro pel mestre Hugh amb l'ajuda inestimable del seu fill Manus, coix, intel·ligent i escarnit per la majoria. Les alumnes són l'esforçat Doalty, l'aguda Bridget, la muda Sarah i la temperamental Maire, totes quatre camperoles, més preocupades per la collita de la patata que no pas per la sintaxi. El pintoresc Jimmy Jack, *el nen prodigi*, un ancià erudit que recita de memòria l'obra completa d'Ovidi i Horaci, completa el quadre.

L'arribada dels anglesos és la bella i traumàtica imatge d'un canvi d'era inevitable i quasi impossible de combatre

Per la seva part, la tropa anglesa és representada per l'impertorbable i flegmàtic capità Lancey i l'ingenu, encuriosit i galant tinent Yolland. Entremig, emergeix l'astut i eloqüent Owen, figura de doble rasant. Fill del mestre, va emigrar a Londres i ara torna com a traductor al servei dels anglesos. Així, enmig d'una obra coral, Owen assumeix el rol de frontissa entre el bàndol conqueridor i el nadiu. I és a partir d'aquesta doble cara del fill pròdig al servei de l'invasor que Friel teixeix una trama de relacions entre tots dos bàndols que, de manera inevitable, acabarà desencadenant més d'un conflicte. Lingüístics, per descomptat, però també algun d'amorós.

ARGUMENTS UNIVERSALS

El que fa que *Traduccions* sigui una obra diferent, genuïna, és la reflexió que Friel articula al voltant de la pervivència de la identitat col·lectiva i la supervivència de la tradició popular, totes dues fonamentades sobre la llengua. L'arribada dels anglesos al poble és la bella i traumàtica imatge d'un canvi d'era inevitable i quasi impossible de combatre. La resistència irlandesa, un acte heroïc tan romàntic com abocat al fracàs. La discussió entre germans, l'enfrontament entre la nostàlgia d'un ordre conegut i l'aspiració d'una modernitat agressiva. L'amor entre la camperola i l'oficial, l'evocació dels amors efímers destinats a morir joves. La consternació del mestre i de l'entranyable Jimmy, el desemparament dels vells jerarques i la seva abdicació ètica davant el naixement d'un nou *statu*

quo. La rectitud de Manus, el compromís amb els valors de la terra i el respecte als orígens, però també la tossuderia incorregible i la immolació desesperada. Els dilemes d'Owen, la frustració de contribuir al declivi del seu bressol i, simultàniament, el deure de combatre aquesta destrucció.

Té raó Ferran Utzet, director del muntatge, en parlar d'un "fenomen *Casa-blanca*" (obres totals impossibles de reduir a un sol patró). Els focus d'interès es multipliquen a mesura que avança l'acció i la tragèdia col·lectiva es va bastint a partir de les petites tragèdies quotidianes. Així és com *Traduccions* esdevé una versió anàloga del *Gattopardo* de Lampe-dusa. Sicília, Irlanda, tant se val. Un món caduc s'enfonsa i en neix un altre d'imprevisible, on l'essència dels vells valors i les aromes antigues desapareixen del mapa.

ESCULPIR EL TEMPS

Amb el muntatge de *Traduccions*, La Perla 29 honra el segell d'una trajectòria ja plenament consolidada, amb un estil inequívoc amb el qual han fidelitzat un públic exigent i entusiasta a parts iguals. Aquest fenomen teatral no només s'explica per l'encert en la tria dels textos, sinó també per un treball acuradíssim i de màxim rigor basat en la paraula (brillant aportació de Joan Sellent en la traducció), una proposta escènica càlida i senzilla, emparada en els murs de la Biblioteca, i una feina d'interpretació clàssica, naturalista i epidèrmica.

L'ombra de la colonització amenaça la pervivència de la llengua i de la tradició locals / BITO CELS

A *Traduccions*, Utzet confirma els bons auguris de *Les millors ocasions* i *La presa*. Escudat per l'ofici veterà de Ramon Vila -sempre esplèndid- i un elenc jove i enèrgic, en què destaquen David Vert, Ivan Benet i Montse Morillo, Utzet presenta un muntatge sòlid i emotiu, molt respectuós amb l'original, tot i que defalleix un xic al segon acte, després d'assolir el seu zenit al final de la primera part. Potser no hi trobareu la màgia d'aquella mítica *Antígona* dels inicis ni la implacable maquinària emocional d'*Incondis*, però *Traduccions* compleix -i de quina manera- amb el seu propòsit, que no és altre que el de situar davant nostre un retrat que ens interpel·li sobre l'amplitud i els atzucacs del món que coneixem. D'això, Utzet en diu, poèticament, "esculpir el temps". Més prosaicament, *Traduccions* és, avui, el relat sobre una *nosaltres* que s'esvaeix. Un toc d'alerta. Una última fotografia. La crònica d'una memòria que es difumina. Un verí, el de la pèrdua d'identitat, contra el qual només hi ha un antídote: la cultura. ◀

+info
Traduccions
de Brian Friel
Dirigida per Ferran Utzet
Nau gòtica de la Biblioteca de Catalunya. C. Hospital, 56
Fins el 9 de març
www.laperla29.com

Nosaltres ens quedem

Felip Pineda

Membre de les Falles Populars i Combatives
@politoxicomic

Jo em quede va ser l'encertat lema de les Falles Populars i Combatives 2011, dirigit a aquella gent que aprofitava la setmana de falles per fugir de València. Un enunciat senzill que remetia a una idea clara: la necessitat de no conformar-se simplement amb el rebuig, és a dir, d'apreciar les falles com una celebració pròpia, també, de les persones que no combreguem amb el règim oficial. El repudiament de determinades expressions de la cultura popular per part de l'esquerra s'ha revelat com un error històric. No només des del punt de vista estratègic, sinó per una qüestió purament vital: ens hem perdut moltes coses bones que teníem al nostre abast. Però, a València, encara queden restes d'aquell pensament, alimentat per l'existència d'unes festes hostils, segregades pels sectors més casposos i reaccionaris i que deixen un espai cada vegada més limitat a la crítica social. Afortunadament, aquest rebuig és una

Enguany, les Falles Populars i Combatives giren al voltant de la gentrificació i els problemes d'habitatge

tendència que va a la baixa. Els darrers anys, molts moviments socials de València han reivindicat les falles sense complexos. I és en aquest context on cobren sentit les Falles Populars i Combatives (FPC), una iniciativa que va nàixer fa dotze anys i que ha anat creixent fins a convertir-se en una alternativa sòlida que cada any aconsegueix moure cente-

nars de persones. Les FPC entronquen amb la lògica de les festes autogestionades que se celebren arreu dels Països Catalans, però, lluny d'intentar recrear una realitat paral·lela que servisca com a refugi per a la gent no-adepta, interpel·len constantment allò que les envolta.

S'està impulsant un front comú amb altres col·lectius que ofereixen una alternativa a les falles oficials

És per això que la majoria d'actes tenen lloc a espais oberts del centre de la ciutat -el nucli de la celebració- i compten, en la mesura del possible, amb la complicitat de l'entramat veïnal i associatiu. És aquest esperit de no-renúncia el que fa, també, que les FPC disposen d'alguns elements clàssics del món faller com el mocador, el llibret o el monument. Uns costums que es reprenen no des de la paròdia o el distanciament irònic, sinó des del respecte a la tradició i amb un ànim de reapropiació: a fallers no ens guanya ningú. Aquesta estima per les arrels es fa present, també, en la programació, que reserva un lloc molt important a la cultura popular valenciana (especialment la música), fugint de la solemnitat i amb una aposta clara per l'humor i la diversió.

L'èxit de la campanya de micromeenatge de les FPC 2014 (encara en marxa a la plataforma Verkami) demostra, una vegada més, que el projecte compta amb una molt bona acollida. La programació d'enguany, que es va fer pública la set-

mana passada, gira al voltant de la gentrificació i els problemes d'habitatge. I no és aleatori. El districte de Ciutat Vella, on se celebren tots els actes, és ple de solars buits i inutilitzats, resultat d'anys de polítiques urbanes nefastes, i les seves habitacions més pobres es veuen progressivament substituïdes per una nova població amb més nivell adquisitiu. Per això, l'organització de les FPC ha escollit com a lema *Barris indultats. La despertà dels*

Els darrers anys, molts moviments socials de València han reivindicat les falles sense complexos / DANIEL TOMÁS MARQUINA

solars. Com a novetat i tenint en compte que els processos gentrificadors també afecten altres zones de la ciutat, s'està impulsant una coordinadora per fer front comú amb altres col·lectius de València que ofereixen una alternativa a les falles oficials. Perquè la festa saquejada s'ha de recuperar barri a barri. I les falles, com gairebé totes les coses, es conjuguen millor en plural: un any més, nosaltres ens quedem. ◀

L'APÒSTROF
serveis de comunicació creativa
www.apostrof.coop
eco5 GRUP COOPERATIU

Creació i creixement de les cooperatives de treball
Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
@coopet treball cooperativet treball
www.cooperativet treball.coop

ger ENTITAT CULTURAL I ESPORTIVA
C/ del Pi 25. Ribes (Garraf), Països Catalans
08810. Tlf: 93 896 12 00. ger@mesvilaweb.com
...aquest estiu posem la directa! amb la nova web
www.entitatger.cat

COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

POCA BROMA.

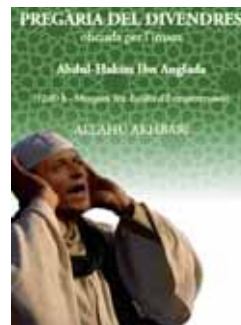
EXCLUSIVA: Anglada deixa PxC per dedicar-se a l'islam

Anglada deixa PxC per dedicar-se a temps complet a les tasques d'imam de la mesquita de Santa Eulàlia d'Estripaterrossos (Osona), una petita població a escassos quilòmetres de Vic, on s'ha instal·lat una nombrosa comunitat musulmana, que fugí de la capital osonenca cansada de ser empaitada pels, fins ara, coreligionaris d'Anglada.

Anglada, que el divendres passat es va estrenar amb un bell sermó sobre el desig i les privacions, reconeix que no podia compaginar les dues feines i mantenir-ne una en secret. "M'estava tornant boig i, a més, estava perdent la motivació per intimidar i atonyinar el personal", reconeix. Abdul-Hakim Ibn Anglada, que és el seu nom de convers, es confessa feliç i agraït per la càlida rebuda de la comunitat musulmana de Santa Eulàlia, a qui demana paciència i comprensió per la seva pronúncia deficient de l'àrab. "Tot arribarà, *Inshallah*", afirma.

Anglada reconeix que el seu "tracte continuat" -com ell el defineix- amb la comunitat islàmica ha precipitat la seva conversió. "No té res d'estrany que un infidel es converteixi en un creient fervorós: sant Pau també era implacable amb els cristians, fins que va entendre el missatge del profeta Isa, que la pau sigui amb ell".

Per acabar, puntualitza: "No m'han fet fora, he marxat, però la modestia és un tret de bon musulmà i he preferit no desmentir-ho i deixar que cadascú pensí el que vulgui".

Les Glòries verdes

No parlem d'ancians pervertits, sinó de l'enèsima reforma de la plaça de les Glòries (Catalanes, cognom que sempre s'obvia per raons més que evidents) de Barcelona. El fet és que aquesta setmana s'ha anunciat el projecte guanyador en un ambient unànimement de "canvi de model", és a dir, l'abandonament definitiu de les places dures i una "progressiva reducció del trànsit rodant". Vaja, que ens volen "construir" un "ecosistema" amb arbres de quinze metres per un bon pic de milions d'euros. Tot plegat és la conseqüència directa de la cimera de Rio, que, entre altres canvis prodigiosos, ha permès que McDonald's canviï el logo de vermell a verd i que hi hagi petroleriers que vinguin benzina amb la denominació *eco*. Com que som molt de la cultura del no i, a més, dels pitjors, dels ecologistes, no podem sinó declarar que celebrem la continuació de les obres que mai no s'han aturat, amb la seva contaminació per partícules associada, la destrucció de dos parcs (un d'ells, famós mundialment com a lloc de cita de *swingers*) i un camp de blat (sí, a les Glòries), l'obertura de nous carrers i l'ampliació de carrils pel trànsit, mesura que farà les delícies del veïnat.

Ens volen "construir" un "ecosistema" amb arbres de quinze metres per un bon pic de milions d'euros

La progressiva reducció del trànsit rodant serà tant progressiva que potser veurem créixer els arbres fins a 25 metres. Mentrestant, ara que els nostres dirigents han vist la llum, les places dures de la ciutat seran aixecades i s'hi plantaran plantetes i la fauna de Bambi colonitzarà el nou espai verd. Això sí, aquest cop, que pensin a posar boques de reg (perquè les plantes, de tant en tant, volen aigua) i que no facin com al passeig de Sant Joan, on les treballadores de Parcs i Jardins, que encara és una empresa pública, havien d'anar amunt i avall amb els cossis de podar per recollir aigua a les fonts públiques. Però, molt bé tot, no us penseu. **GUILLEM PELEGRÍ**

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

CAP A LA INDEPENDÈNCIA... DEL CIBERESPÀI

Mobilitzacions a favor de la llibertat a Internet a Turquia

El 15 de febrer, el Parlament turc va aprovar una llei que permet que la Direcció estatal de Telecomunicacions (TIB) tingui accés a dades privades sense cap mena de mediació judicial i controli els continguts penjats. La nova llei, que encara ha de ser ratificada pel president Abdül Gül, permetrà que les autoritats puguin bloquejar l'accés a les web que consideren "nocives per a la privacitat". Si la llei s'aprova, els ministres de Transports, Assumptes Marítims i Comunicacions podran bloquejar web sense necessitat de tenir una ordre judicial. A més, la TIB tindrà autorització per bloquejar pàgines basant-se en criteris propis si considera que s'està violant el dret a la privacitat d'alguna ciutadana. També facilita al TIB el manteniment de l'histo-

ria dels buscadors durant dos anys i la possibilitat de bloquejar qualsevol pàgina que consideri que ha vulnerat la privacitat, que és discriminadora o insultant.

L'aprovació d'aquesta llei per part del parlament va generar fortes mobilitzacions, que van ser reprimides amb duresa per la policia turca. Es va impedir l'accés de les manifestants a la plaça Taksim, fet que va provocar enfrontaments a Istiklâl i els carrers del voltant. Segons el primer ministre Recep Tayyip Erdogan, les persones que s'han manifestat contra la nova llei són "defensores de la immoralitat" que reben el suport del "lobby de la pornografia"

Més info: ves.cat/iXs7

DARK VADER

Rússia declara il·legal la moneda Bitcoin

Les autoritats russes han advertit que l'ús de la moneda virtual Bitcoin és il·legal al país perquè es considera que és un substitut de la moneda oficial. L'excusa és que es podria utilitzar per blanquejar capital o per finançar el terrorisme. "El ruble és l'única moneda oficial", ha declarat el fiscal general de l'Estat. "Els sistemes de pagament anònim i les criptomonedes, que han guanyat una popularitat considerable, són substituïts dels diners i no els poden utilitzar ni els individus ni les empreses". El govern ha recordat que introduir qualsevol moneda diferent al ruble o "substituïts de diner real" és il·legal a Rússia. El mes de gener, el Banc Central Rus ja va advertir que les transaccions amb bitcoins són "altament especulatives" i "impliquen un risc gran de perdre valor". Segons Reuters, aquest organisme està treballant amb altres institucions oficials per endurir la regulació i prevenir els delictes comesos amb l'ús de pseudonemes.

Més info: ves.cat/iXte

WEBS

Chatroulette

Com una ruleta, però en xat de vídeo i amb la possibilitat de canviar de canal si el que t'ha tocat no t'agrada. Una cara desconeguda a l'atzar. Anònim. Un espai ideal per a les bromes, el trolleig, l'exhibició sexual o el simple avorriment. Segur que no ho has provat abans? Doncs ja fas tard!

chatroulette.com

CAMPANYES

11 de febrer: The day we Fight Back

L'11 de febrer ha estat el dia escollit per més de 5.000 associacions, col·lectius i empreses d'Internet per plantar cara a l'espionatge de l'NSA mitjançant una campanya mundial.

Amb les paraules d'un dels seus impulsors, David Segal, de Demand Progress: "La principal amenaça contra un Internet lliure i una societat lliure en general és el règim d'espionatge de l'NSA".

La campanya l'han llançada associacions que s'oposen a les pràctiques d'espionatge massiu com Electronic Frontier Foundation, Free Press o La quadrature du Net i empreses com Reddit, Tumblr, Mozilla o Imgur, que han posat en marxa la pàgina web www.thedaywefightback.org (el dia que contraataquem), des d'on es pot trucar per telèfon, escriure a les congressistes nord-americanes -si vius als Estats Units- o contribuir fent bànners i recollida de signatures si vius a qualsevol altre indret del món

Segons Tim Berners-Lee (un dels pares d'Internet) l'enfocament de lluita de les internautes a cada país ha de ser semblant al que es planteja el desarmament: "La missió és desmantellar l'aparell de vigilància i les xarxes i les aliances públiques i privades que el fan possible. Restaurar la confiança del públic en el software, el hardware i els canals que utilitzem per comunicar-nos. Dissenyar tecnologia que tingui la privacitat com a principi i transparència en el disseny".

Tot i que tenen més contingut simbòlic que efectiu, s'agraeix que, després dels nombrosos escàndols sobre vigilància massiva que hi ha hagut, neixin aquesta mena d'iniciatives. Cal recordar que el *blackout* o apagada d'Internet que es va produir el 2012 contra l'aprovació de les lleis PIPA/SOPA va ser determinant perquè mai no arribessin a veure la llum.

/ SARAI RUA

«Les tragèdies que denuncio són més importants que el fet que em puguin eliminar»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quan et vas involucrar en la defensa de les persones refugiades?

Va ser per atzar. Vaig passar la meua infantesa malalta. Tenia un problema de cor per culpa de l'obesitat. Em costava caminar i això feia que no visqués ni rebés la formació comunista com la resta de nens i nenes. Entrar-hi en contacte va ser un xoc, no me'n sabia avenir. Potser per això em vaig adonar de les desigualtats que patien determinats sectors de societat, com ara els refugiats, a banda del meu instint natural per posar-me en la situació dels altres.

De tot plegat, què et va impactar més?

Primer, l'afusellament de la família del tsar Nicolau II. No podia pair que persones adultes a qui sempre havia respectat justificessin l'assassinat d'un adolescent de catorze anys. Em va commocionar molt. També em va trasbalsar el fet que, durant la Segona Guerra Mundial, als anys 40, Stalin ordenés el desplaçament de txetxens, tàrtars i altres minories argüint que, entre els afectats, hi havia col·laboradors del nazisme. Es pot castigar una persona, però mai un col·lectiu sencer.

L'ideal del comunisme contrastava amb la manera com s'aplicava?

Estava dirigit per una colla de monstres. Ho vaig comprovar quan la fiscalia va negar l'ajuda a una amiga de la

facultat de Matemàtiques. Allà, vaig entendre que havia d'actuar pels refugiats de l'Azerbaidjan i d'Armènia, dos pobles contra els quals s'acarnissava la intel·ligència russa. No es tractava de donar suport a aquests països, sinó a les seves víctimes.

El nou règim sorgit de l'esfondrament de la Unió Soviètica tampoc no va resoldre el problema...

Pensàvem que la desaparició de l'URSS portaria la democràcia a la regió, però, en lloc d'això, hi van començar a aferrar les pugnes i es van reproduir els desplaçaments.

“A Rússia, no hi ha idees ni cap projecte polític capaç de donar un tomb a la situació actual”

Les anomenades ‘revolucions de les coloraines’, que anys després van adoptar l'economia de mercat, han empitjorat la situació?

Ho veiem a Ucraïna, on un polític imputat dues vegades per robatori continua presidint el país; a l'Azerbaidjan, on els sectors suposadament democràtics han abraçat el nacionalisme més exloent, o a la mateixa Federació Russa, on l'afany imperialista ha emergit amb força. La nova elit, encapçalada per Vladímir Putin, n'és el màxim exponent, però hi ha una reculada dels drets fonamentals a

tota la regió. Cada poble ha agafat el seu camí i les pors i els retrets creixen fins a l'extrem que tothom s'ha convertit en infractor.

Com has viscut la persecució d'escriptors i activistes socials?

Imagina't... A l'Anna Politkóvskaia, amb qui compartia una gran amistat, la van assassinar després que acceptés escriure sobre una matança que jo havia presenciada al Daguestan. Tot i això, mai no he pensat a abandonar la meua activitat, ni quan vaig saber que encapçalava la llista de persones que havien de matar. Crec que no és la pitjor manera de morir. Les tragèdies que denuncio són més importants que el fet que em puguin eliminar.

La reelecció de Vladímir Putin del maig de 2012 ha agreujat les coses?

Sens dubte, tot i que, els darrers mesos, m'he trobat dues vegades amb ell. Potser ha canviat d'assessors i necessita afrontar les coses d'una altra manera. En tot cas, més enllà de si és un rentat d'imatge, cal aprofitar l'ocasió.

Confies que les coses es redrecin?

Sóc una persona de naturalesa optimista i els gestos de les Pussy Riot i altres col·lectius que treballen per la defensa dels drets humans són importants. El problema és que, a Rússia, no hi ha idees ni cap projecte polític capaç de donar un tomb a la situació actual. ◀

Svetlana Gannúshkina

Activista russa
pels drets humans

Més de 70.000 soldats i policies vetllen per la seguretat dels Jocs Olímpics d'Hivern, que se celebren aquests dies a la ciutat turística de Sotxi, a Rússia. Amb aquest operatiu, el govern de Vladímir Putin pretén que l'esdeveniment eclipsi les denúncies de violacions dels drets humans que versen sobre el Kremlin. Sota el mandat de l'exagent del KGB, desenes de periodistes i activistes russes han estat assassinats o amenaçats de mort els darrers anys. És el cas de Svetlana Gannúshkina, catedràtica de Matemàtiques i fundadora d'Ajuda Ciutadana, una ONG que es dedica a defensar els drets de les persones refugiades a Rússia, la majoria provinents dels antics països de la Unió Soviètica. Nominada diverses vegades al Premi Nobel de la Pau, Gannúshkina s'ha erigit en un dels referents dels sectors més castigats per l'autoritarisme de l'executiu de Putin, entre els quals trobem el col·lectiu homosexual. A través d'aquesta dona, ferma en la mirada i tossuda en les conviccions, la societat russa troba un filó per sortir de la por i albirar el futur amb certa esperança.